

Ne toks debesuotas, šiltesnis.
Saulė teka 5:52, leidžiasi 7:59

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540
Price 15c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Rugpičio-August 10 d., 1972 m.

Kaina 15c

188

SOVIETU SAJUNGOS-KINIJOS ITAMPA DIDĖJA

DEMOKRATŲ CENTRO KOMITETAS NESISKAITO SU JESSE JACKSON

Chicagos juodųjų vadui nieko nepranešė ir neleido įteikti skundo centro komitetui

WASHINGTONAS, D. C. — Didelį triukšmą keliantis Chicagos juodųjų vadas Jesse Jackson, apsikabinėjęs įvairiausiais medaliais, nuvyko į Washingtoną, kad galėtų demokratų partijos centro komitetui įteikti skundą.

Jis buvo girdėjęs apie Chicagos teisėjo Covelli ir Illinois aukščiausio teismo nutarimus, draudžiančius triukšmadarius atstovauti Chicagą demokratų konvencijoje ir kituose posėdžiuose.

Jackson norėjo, kad centro komitetas nepripažintų Chicagos demokratų rinktų atstovų į centro komitetą. Pats Jackson norėjo tuos atstovus paskirti.

Jacksonui šaukštai buvo po pietų

Washingtonan nuvažiavęs Jesse Jackson patyrė, kad jis pavėlavo. Panašūs skundai jau prieš porą dienų buvo aptarti ir nuspręsti. Skundų komisija pripažino mero Daley vadovaujamos demokratų partijos paskirtus 6 atstovus į centro komitetą. Jacksonas norėjo, kad jo paskirti "demokratai" įteiktų į centro komitetą. Jam buvo pasakyta, kad šaukštai po pietų, joki skundai jau nebeprisiima.

Skandžiausia, kad Jacksono skundo neįprėmė juodukė Jean Westwood, nauja demokratų partijos centro komiteto pirmininkė. Jacksonas dar pradėjo burti, bet ji jam pastebėjo apie reikimą laimėti rinkimus ir pridėjo, kad ji špūs nebekrėsianti. Nepatenkintas ir W. Singeriu

Jesse Jackson nepatenkintas ir William Singeriu, su kuriuo kartu triukšmą kėlė demokratų Miami konvencijoje. Jackson pareiškė, kad Singeris į apstatęs, greitai susitaręs su sen. McGovern, Jacksonui nieko nepranešė.

Aldermanas Singer turi savo bėdų. Jam dar neaišku, kaip jis išsisuks iš teisėjo Covelli nutarimo, o be to, jį pradėjo kaltinti 43 wardo rinkėjai. Sako, kad jis nekreipia dėmesio į wardo gyventojų reikalus, bet stengiasi pagarsėti visame krašte. Gyventojams būtų geriau, jei jis gintų wardo reikalus, o nevažinėty į Washingtoną, kur nieko nepeša.

Jis patyrė, kad demokratų partijos veikėjai imsis priemonių ateinančių rinkimų metu jo neišrinkti. Singeris žino, kad demokratai, jeigu jie bus organizuoti, gali jo neišrinkti. Tada pasibaigtų visa jo politinė karjera.

Laivynas priima moteris tarnybon

WASHINGTONAS, D. C. — Naujai paskelbtos laivyno taisyklės leidžia didesniai moterų skaičiui tarnauti net karo laivuose.

Iki šio meto moterys padėdavo vesti atskaitomybę ir dirbo ligoninėse, bet ateity jos galės tarnauti ir karo laivuose. Jūreiviai bijojo, kad moterys nesukeltų bereikalingos įtampos karo laivuose, bet kitų tautų praktika parodė, kad moterys gali atlikti tas pačias pareigas, kokias gali atlikti ir vyrai.

Be to, yra labai vyriškų moterų, kurios dar drąsesnės ir ištvermingesnės, negu vyrai.

IS VISO PASAULIO

BELFASTAS. — Trejus metus trunkančiame šiaurės Airijos religiniame kare žuvo lygiai 500 žmonių. Šios savaitės pradžioje prasidėjo slapti pasitarimai tarp britų administratoriaus šiaurinei Airijai bei Socialdemokratų ir Darbo partijos lyderių, atstovaujančių tos provincijos katalikiškąją mažumą.

LONDONAS. — Britų valdžios pranešimais, oras Britanijoje darosi švaresnis. Prekybos ir pramonės departamentas tik paskelbtu pranešimu, vidutinė kasdieninė dūmų koncentracija miestuose per praėjusius 10 metų sumažėjusi 60 nuosimčių. Londonas ir kai kurie kiti didieji pramonės miestai savo orą dar labiau apšvarinę.

MALMO, Švedija. — Narūno drabužiais apsivilkęs praeitą savaitę vienas jaunas vyras iš komunistų apštos rytinės Vokietijos pabėgo per Baltijos jūrą plaukdamas oro matracu. Pusiaukelyje į Švediją nakties metu pabėgėjęs pastebėjo tarp Travemünde ir Trelleborg kursuojantis Vakarų Vokietijos laivas, kur jį su visu matracu paėmė ant denio ir nugabeno į Travemünde.

VATIKANO MIESTAS. — Norėdamas apeiti savo potvarkį, kad trumpasijonės moterys negali įeiti į šv. Petro baziliką, Vatikanas parūpino ilgų juodų apsiaustų, panašių į vienuolių. Tokie apsiaustai yra už mažą auką duodami trumpasijonėms moterims užsivilkti prie bazilikos durų; grįždamos iš bazilikos tuos apsiaustus jos privalo grąžinti. Vyrai trumpomis kelnėmis taip pat neleidžiami.

Rusijoje žmonės kankina sausros

MASKVA, Rusija. — Pietinėje ir šiaurinėje Rusijoje siaučia labai didelės sausros. Pavasaris buvo gražus, užsėti javai gražiai užaugo, bet dabar kraštą kankina labai didelės sausros. Žmonės, laukai ir galvijai laukia lietaus, kuris jau antras mėnuo nesirodo.

Piktadarijai padegė kelis durpynus, kurie dieną ir naktį rūksta ir kankina gyventojus. Blogiausia, kad nėra vandens rūkstantiems durpynams gesinti. Žmonės buvo varomi durpynus gesinti kastuvais, bet mažai ką gali padaryti. Didelių mašinų gaisrams gesinti rusai dar neturi. Maskvoje sėdintieji planuotojai gaisrui gesinti mašinas atidėjo kitam penkmečiui.

Satura srityje išdegė 2,600 kvadratinį kilometrų durpynų ir miško. Gaisrai jau artėja prie Maskvos. Durpynai dega 90 kilometrų atstume nuo sovietų sostinės, bet vėjas jau atneša dūmus.

Vokietijos kancleris Willy Brandt atostogauja Norvegijoje. Kad galėtų užmiršti politiką ir įvairius valstybinius reikalus, kancleris padeda savo uošviui grębti sieną. Antrojo Pasaulinio Karo metu jis buvo pabėgęs iš Vokietijos, gyveno Norvegijoje, vedė norvegę, o vėliau grįžo į Vokietiją. Brandt buvo Berlyno burmistras, o vėliau tapo Vokietijos kancleriu.

PRIMES R. NIKSONUI KYLANČIAS KAINAS, DOLERIO NUVERTINIMĄ

Shriver yra pasiryžęs atgaivinti buvusią John F. Kennedy politinę koaliciją

WASHINGTONAS, D. C. — Demokratų partijos centro komitetas nominavo Sargent Shriver viceprezidento pareigoms. Jis nominaciją priėmė ir pradėjo rinkiminę kampaniją.

Washingtonan buvo suvažiavęs demokratų partijos centro komitetas, svarbesnįjį politikai pasakė kalbas. Sargent Shriver kalba buvo geriau organizuota ir sklandžiau pasakyta negu paties sen. George McGovern. Sargent Shriver yra pasiryžęs atgaivinti buvusią politinę koaliciją, kurią buvo sudaręs prezidentas John F. Kennedy ir kuri demokratams buvo naudinga. Koalicija apiro, kai Robert Kennedy pradėjo kabinėtis prie prezidento Johnsono ir ryžosi vesti partiją savais keliais.

Aiškėja demokratų rinkiminė strategija

Iš sen. McGovern ir Sargent Shriver pasakytų kalbų aiškėja, kad demokratai yra pasiryžę pimesti prezidentui Niksonui nepajėgumą sustabdyti kylančių maisto kainų ir smunkančią dolerio vertę.

Sen. McGovern priminė, kad Niksonas savo rinkiminės kampanijos metu pradžioje baigti Vietnamo karą, bet iki šio meto dar nepabaigė. Niksonas taip pat pradžioje suvaržyti krašto ekonomiką, bet šandien dolerio vertė nusmuko iki 85 centų.

Sen. McGovern pradžioje baigti Vietnamo karą ir atstatyti dolerio vertę, bet jis nepasakė, kaip jis tą padarys. Niekam ne paslaptis, kad prezidentas Niksonas nori baigti karą Vietname, bet negalima jo baigti, jeigu tautos pageidauja tikrai viena puse.

Shriver priminė nesaugias gatves

Sargent Shriver priminė klausytojams, kad prezidentas Niksonas dar prieš rinkimus pradžioje apvalytų gatves nuo užpuoklių, bet reikalas mažai tepagelėjo. Shriver priminė, kad net de-
mokratų partijos centro komitetas buvo įsibrovę nepageidaujami tipai, turėję ryšių su labai aukštais pareigūnais. Shriver tvirtina, kad prezidento Niksono politika atnešusi pesimizmą krašto gyventojų tarpan.

Demokratų daugiau

PRINCETON, N. J. — Bal-suotojai jaučia, kad demokratų partija geriau sugebėtų spręsti krašto rimtas problemas negu respublikonų partija, parodė paskutinis Gallup apklausinėjimas.

Praeitą sekmadienį pravestas apklausinėjimas parodė, kad už demokratų pasisakė 47%, o už resp. 28%. 25% balsavusių pasisakė, kad Vietnamo karas yra visų rimčiausias dalykas, o 23% — kad aukštos pragyvenimo kainos.

NEW DELHI, Indija. — Naujai gavusi nepriklausomybę Bengalija (Bangla Desh) nusitūsti Jungtinių Tautų general. sekretoriui Kurt Waldheimui telegramą, prašydama priimti narių į Jungtines Tautas. Saugumo Taryboje nuolatiniu nariu esanti raudonoji Kinija yra likusi viena, kuri Bengalijos nepripažino ir gali priėmimą vetuoti.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Komunistinė Kinija jau užsakė du sprausminius "Concorde" lėktuvus. Milžiniškus lėktuvus stato britų ir prancūzų specialieji bendrovė. Dabartinė Kinijos vyriausybė yra pasiryžusi užsakyti dar trečią tokį lėktuvą, jeigu gaus pakankamai atsarginių dalių. Kinijos valdžia planuoja užsakyti kelis didelius lėktuvus ir Amerikoje.

◆ Netikėtai atsiradę šiaurės Vietnamo kariai pradėjo naikinti užfrontėje esančius pietų Vietnamo atsarginius karinius ir artėti prie Saigono. Manoma, kad pietų Vietnamo karo vadovybė pajęs sustabdyti komunistų prasižėmimą kitame krašto ruože. Komunistai bando nutraukti susisiekimą su šiaurėje esančiais daliniais. Vietnamiečiams pagalba atėjo Amerikos lakūnai, išsprogindami kelis įsiveržėlių centrus.

◆ Antradienio vakarą ir trečiadienio rytą gerokas Amerikos lėktuvų būrys puolė naujai įsiveržusius šiaurės Vietnamo karinius. Atrodė, kad komunistai visai nesirengia taikos deryboms. Komunistai yra pasiryžę nuverstti dabartinę vyriausybę ir paimti daugiau pietų Vietnamo teritorijos.

◆ Bengalijos vyriausybė atsiuntė telegramą į Jungtines Tautas, prašydama priimti naujai susidariusią valstybę į Jungtines Tautas. Atrodė, kad Kinijos atstovas saugumo taryboje pasipriešins Bengalijos priėmimui.

◆ Buvęs Floridos gubernatorių Farris Bryant, demokratas, sutiko būti demokratų komitete, kuris padės išrinkti prezidentą Niksoną dar vienam terminui. Bryant bus minėto komiteto vicepirmininkas ir organizuos rinkiminę kampaniją.

◆ Sargent Shriver tvirtina, kad visa Kenedžių šeima įsitraukė į rinkiminę kampaniją. Jis yra tikras, kad turtinga šeima padės sen. McGovern pinigais.

◆ Sen. Edmund Muskie pradžioje sumokėti Angelo Giocarisi \$150,000, kuriuos pastarasis išleido senatoriaus pirminiuose rinkimuose.

VYRŲ AMŽIUS TRUMPĖJA MOTERŲ AMŽIUS ILGĖJA

GENEVA, Šveicarija. — Pasaulio Sveikatos organizacijos kaip tik paskelbtame biuletenyje parodė, kad Jungtinės Valstybės Olandija ir Naujoji Zelandija yra trys kraštai, kur vyru amžius ilgumas trumpėja. Per 10 metų — nuo 1958 iki 1968 — vyrų amžiaus vidutinis ilgumas iš 66,7 metų sutrumpėjo iki 66,6 metų. Moterų amžius JAV-bėse, priešingai, per tą laiką kiek padidėjo, būtent iš 73 metų pakilo iki 74,1 metų.

Olandijoje vyrų amžiaus vidutinis iš 71,7 sumažėjo iki 71,0 metų; Naujojoje Zelandijoje iš 69,2 iki 68,1 metų. Bendrai, 35 kraštuose, kurie yra industriniai geriau pažengę, žmonių amžius pailgėjęs. Daugiausiai amžius pailgėjęs Čileje — vidutiniškai iš 53,8 iki 58,7 metų, o moterų iš 59 iki 64,7 metų.

Iš Europos kraštų moterų dabar ilgiausiai gyvena Norvegijoje, būtent vidutiniškai 76,9 metų; 1958 metais moterų amžiaus vidurkis buvo 75,5 metai. Švedijoje 1958 metais amžius buvo 71,6, dabar yra 71,8.

NENORI, KAD JAV KARO JĖGOS BUTŲ SUMAŽINTOS EUROPOJE

Šiomis dienomis Pekine paskelbtas žemėlapis labai suerzino Kremliaus valdovus

PARYŽIUS, Prancūzija. — Šiomis dienomis Mao Cetungo vyriausybė išleido žemėlapi, kuriame nubrėžtos Kinijos sienos, visai neatitinkančios dabartinės sienos. Šis istorinis žemėlapis labai suerzino Kremliaus valdovus. Naujai paskelbtame sename žemėlapyje aiškiai nurodoma, kad Sovietų Sąjunga laiko labai didelius plotus, kuriuos iš Kinijos prieš pusantro šimto metų ir vėliau rusų carai atėmė iš silpnų Kinijos valdytojų.

Politiniai teismai Čekoslovakijoje

VIENA. — Čekoslovakijos teismai tebetesia buvusių Aleksandro Dubčeko šalininkų "valymą": šiomis dienomis dar septyni buvę žymesni asmenys "už subversinę veiklą" pasmerkti ilgiems terminams kalėti.

Valdiškos žinių agentūros pranešimų, ilgiausią bausmę pus-septintų metų kalėjimo gavo Jaroslav Sabata, buvęs Brno miesto kompartijos šefas, buvęs veiklus Dubčekio taktininkas, siekdamas "sužmoninti komunizmą".

Antonin Rusek nuteistas 5 metams, Dr. Zdenek Prikrýl 4 metams, Dr. Alfred Černý 3, Karel Ceika 2 metams ir Karel Fridrich 18 mėnesių, o Jiri Zoral 18 mėnesių sąlyginai.

Visiems nuteistiesiems sudaryta byla juos kaltinanti 1970 metais priklausius nelegaliai grupei, kuri iki pat 1972 metų sausio mėnesio "vystė Čekoslovakijos valstybei priešingą veiklą, siekdamą suardyti socialinę valstybinę sistemą".

Hubert Humphrey jau privargo

WASHINGTONAS, D. C. — Sen. Hubert H. Humphrey, negavęs nominacijos, pradėjo rodyti nuovargio žymių. Jis buvo Washingtono ir dalyvavo demokratų partijos pasitarime, bet jis pareiškė, kad užtenka posėdžių ir kalbų.

Jis pats buvo pakviestas kalbėti paskyrimo proga, bet jis pareiškė, kad demokratai Washingtono ir Miami Beach konvencijoje labai daug kalbėjo. Iki šio meto jie mažai ką tedarė. Jis patarė susirinkusiems baigti kalbas ir organizuoti rinkiminę kampaniją, jeigu nori laimėti rinkimus.

Senesnieji reikalauja atpiginti CTA važną

CHICAGO. — Senesniųjų piliečių (pensininkų) federacija, susidedanti iš 120 klubų Chicago mieste ir priemiesčiuose ir turinti 19,000 narių, kreipėsi į miesto merą Daley ir Chicago Tranzito administraciją (CTA), prašydama papiginti autobusais ir traukiniais važną prastę visoms valandoms. Dabar pensininkai, turintieji Social Security pažymėjimą gauna papigintą važną savaitės dienomis nuo 9 valandos ryto iki 3 val. po pietų, o sekmadieniais nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro.

CTA važmos kainos yra 45 centai, ir dar 10 centų už persėdimą kortelę (transferį); pensininkams minėtomis dienomis važlandomis važmos tiketas kaštu-

Dar labiau rusus erzina valdžios pridėti tekstai prie naujai atmuštų žemėlapių. Sovietų valdžia yra įsitikinusi, kad dabartinė Kinijos vyriausybė samonin-gai kelia Kinijos gyventojų nuotakas prieš taikos norinčią Sovietų Sąjungą ir joje esančias tautas. Naujai paskelbtas žemėlapis sako, kad rusai dabar laiko 579,000 ketvirtines mylias kiniečių teritorijas. Dalį tos žemės pagrobė rusų carai, o kitą dalį pasigrobė jau patys bolševikai. Sovietų spauda tvirtina, kad šitokių žemėlapių ir aiškinimų skelbimas šiandien yra tik-tai vienos tautos kiršinimas prieš kitą. Maskva nepripažįsta jokių Pekino pretenzijų į buvusias Kinijos teritorijas.

Patirta, kad sovietų vyriausybė taip pat erzina Kinijos diplomatai, važinėjančiai po įvairias vakarų Europos valstybes ir sėjantieji nepasitikejimą Sovietų Sąjunga. Kiniečiai krei-pia ypatingą dėmesį į prezidento Niksono norą sumažinti Amerikos karo jėgas Europoje. Tuo tarpu dar nežinia, ar Maskvos pasitarimų metu nutarta sumažinti karo jėgas Europoje. Kalbama, kad prezidentas Niksonas sutikęs sumažinti Amerikos karo jėgas Europoje, jeigu ir Sovietų Sąjunga ten sumažinsianti savo karo jėgas.

Kiniečiai tvirtina, kad šiuo atveju rusai negalima pasitike-ti. Jeigu JAV atšautų savo karo jėgas iš Europos, tai rusai pasinaudotų tokia JAV strategine klaida. Rusai ne tik nesumažintų savo karo jėgų, bet primestų savo valią visai Europai. Kiniečiai tvirtina, kad dabartiniu metu negalima leisti Sovietų Sąjun-gai tapti pačia galingiausia valstybe pasaulyje. Tada dabartinė sovietų vyriausybė primestų savo valią visiems.

GAZOLINO KAINOS PAKELIAMOS 3 CENT.

CHICAGO. — Gazolino kainos vėl keliamos. Didžiosios gazolino kompanijos, pasiremdamos "didesniu pareikalavimu, gazolino nepakankamu pristatymu, mažėjančiais pelnais" ir kt. priežastimis paskelbė pakeliamos gazolino kainą dar 3 centais galionui. Nuo šios dienos galionui kaina yra 38,4 centai.

LONDONAS. — Anglijos laivų krovinių streikas nusitęsė jau dvi savaites ir unių vadai įspėja, kad gali tęstis ir trečią savaitę. Visiškai sustojus laivų transportui, fermeriai rengiasi pradėti skerti kiaušius ir paukščius, kuriems pritrūko protei-nais turtingo importuojamo pašaro.

ja tik 20 centų ir 10 centų persėdimas. Peticiją pasirašė daugiau kaip 6,800 piliečių ir dar daugiau parašų renkama.

MOKSLO METAMS ARTEJANT

Atrodo, kad tokiu reikalu, kaip raginimu lietuvius tėvus leisti vaikus į lietuviškas mokyklas, šeštadienines ar kasdienines, rašyti ir kalbėti nereikėtų. Nes sunku suvokti, kad būtų tokių tėvų, kurie savo vaikams neleidžia naudotis proga pagilinti ir praplėsti lietuvių kalbos mokėjimą, įsijungti į savo tautos gyvenimą, geriau pažinti savo tautos vertybes ir apskritai, lavintis.

Tikrovė rodo, kad tokių tėvų yra. Todėl kas metai, mokslo metams artėjant išskyla lietuviškos mokyklos lankymo klausimas, o šalia jo ir visa eilė kitų klausimų, liečiančių lietuviškąjį švietimą.

MOKYKLŲ YRA PAKANKAMAI

Chicagoje ir apylinkėse lietuviškų mokyklų nestokojame. Jų turime šeštadieninių ir kasdieninių.

Kasdieną reguliarių pamokų metu lietuvių kalba dėstoma Marquette Parko, Brighton Parko ir Cicero lietuviškų parapijų mokyklose. Šeštadienines mokyklos veikia visur kur tik susidaro pakankamas mokinių skaičius.

LB Vidurio Vakarų apygardoje šeštadieninių mokyklų tinklas plačiai apima. Be Chicago miesto jos veikia: Grand Rapids, Mich.; Gary, Ind.; Kenosha-Racine, Wisc.; Waukegan, Ill.; Melrose Parke, Ill.; Rockforde, Ill.; East St. Louis, Ill.; Lemonte, Ill. ir Cicero (aukštesnioji), Ill. Pačioje Chicagoje veikia: Kr. Donelaičio aukštesnioji ir žemesnioji, Chicago aukštesnioji, Dariaus-Girėno, Bridgeporto ir Tėviskės parapijos mokyklos. Be to Chicagoje kasdien veikia Kriaučiūnų vardo Lietuvių vaikų darželis. Veikia ir Pedagoginis Lituanistikos Institutas, kuriame yra ir neakivaizdinis kursas.

Į šį mokyklų tinklą gali pa-

tekti kiekvienas lietuvis vaikas ir kiekvienoje mokykloje dar yra pakankamai vietos daug didesniai mokinių skaičiui.

Kai kurios neskaitlingoje kolonijoje veikiančios mokyklos dėl per mažo mokinių skaičiaus kartais metus ar kitus neveikia. Bet kas svarbiausia, kad mokinių skaičius nepriklauso nuo apylinkėje esančių vaikų skaičiaus, bet nuo tėvų apsisprendimo vaikus į lietuvišką mokyklą leisti ar ne.

Artinantis mokslo metų pradžiai lietuviai tėvai turėtų apsispręsti leisti vaikus į lietuviškas, arba kaip esame paparatę vadinti — lituanistikines mokyklas.

PRADĖTI NEVELU

Lengva yra mokyklą pradėti lankyti iš pradžios, nuo pirmo skyriaus. Sunkiau yra tiems, kurie pirmųjų skyrių lankyti neturėjo progos.

Lietuviškos mokyklos laukia kiekvieno vaiko, o ypatingai dėmesys krypsta į tuos, kurie mokyklą lankyti nepradėjo iš pradžios. Šie nauji mokiniai tikrai gali pakelti mokinių skaičių visose mokyklose. O tokių mokinių gali susidaryti gana daug.

Todėl ir skatinimas vaikams leisti į lietuviškas mokyklas yra taikomas ir tiems, kurie mokyklą šiais metais turi pradėti lankyti ir tiems, kurie anksčiau jos nelankė, kad šiais metais pradėtų lankyti. Pradėti niekada nevelu.

TRUPUTĮ Į ŠALĮ

Visose lietuviškose mokyklose, kiek sąlygos leidžia, stengiamasi laikytis LB švietimo Tarybos nustatytų mokslo programų. Vertai gali pasididžiuoti, kad kažin ar be žydų yra dar kuri kita tauta, kurios švietimo mokyklose kraštuose gyvenanti dalis turi švietimo sistemą, nors ir ne visai tobulą, ir programą.

Švietimo sistemos atžvilgiu

Nuotrauka iš š. m. liepos mėn. 30 d. mergaičių dviejų savaitių stovyklavimo užbaigos Dainavoje — liepos 16 — 30 d. Dainavos mergaičių stovyklos užbaigimo metu šv. mišių dalyviai maldauja jaunuimui sekmes. Viduryje pažymėti kryželiais Ona ir Jurgis Vaskevičiai aukoję Dainavai \$10,000. Mišias atnaujo kun. Dabušis.

KONGRESAS APIE LIETUVĄ IR KITAS PAVERTGAS TAUTAS

Š. m. liepos mėn. JAV Kongrese — Senate ir Atst. Rūmuose kalbėjo ar pateikė pareiškimus daugiau kaip 40 narių (7 senatoriai ir 34 A. Rūmų nariai). Dauguma pateikė pareiškimus ryšium su liepos 16-22 JAV-se atžymėta Pavertgų Tautų Savaitė, tačiau buvo pareiškimų ir tik Lietuvos reikalu. Be to, visa eilė Kongreso narių nurodė į paskutinių mėnesių pasipriešinimo okupantui protestus, įvykius Lietuvoje.

Senate pareiškimai apie pavertgą tautas, Lietuvą pateikti liepos 18-20 d. Liepos 18 d. kalbėjo sen. Gordon Allott, iš Colorado valst. (resp.) ir Clifford P. Case (New Jersey — resp.). Sen. Case kalbėjo apie dvi bir-

želio sukaktis: trijų Baltijos valstybių okupavimo ir laikinosios vyriausybės Lietuvoje sudarymo 1941 m. Liepos 19 d. apie pavertgą tautas kalbėjo: sen. Charles H. Percy (Illinois — resp.), Roman L. Hruska (Nebr. — resp.) ir J. Javits (New York — resp.). Pirmąsias pastaruoju metu buvusius Vakarų su Rytų susitarimus, Javits pridūrė: "santykių normalinimas neturėtų reikšti, kad dirbtinai padalintos Europos vienoje pusėje visiems laikams būtų paneigta laisvė gyventojams". Liepos 20 kalbėjo sen. J. G. Beall, Jr. (Md. — R.) ir sen. S. W. Proxmire (Wis. — D.).

Kongreso Atst. Rūmuose pa-

reiškimai apie pavertgą tautas bei apie Lietuvą buvo pateikti šių atstovų: liepos 17 d. A. Bell (Calif. — R.) — jis priminė tik Lietuvą, ryšium su birželinėmis sukaktimis, prijungęs birž. 16 "Tidings" laikraštį paskelbtą straipsnį apie Lietuvą. Ray J. Madden (Indiana — D.) taip pat kalbėjo tik apie Lietuvą, jos laisvę, prijungęs E. Chicagoje birž. 11 susirinkime priimtą rezoliuciją. Kiti pareiškimai buvo daugiau skirti Pavertgų Tautų Savaitėi: E. L. Landgrebe (Indiana — R.), G. E. Shriver (Kansas — R.), S. Halpern (N. Y. — R.), P. W. Rodino, Jr. (N. Y. — D.), M. Biaggi (N. Y. — D.).

Liepos 18 d. pareiškimus pateikė: W. E. Minshall (Ohio — R.), ir Ch. H. Griffin (Mississippi — D.). Liepos 19 senas lietuvių bičiulis Daniel J. Flood (Pa. — D.) paskyrė visą valandą pavertgų tautų 14-jai savaitėi JAV-se atžymėti. Po Flood kalbėjo E. J. Derwinski (Ill. —

stengiamės sekti vietos krašto sistemą, nors man atrodo, kad turėtume susidaryti grynai savo, lietuvišką.

Nukrypstant truputį į šalį atrodo, kad vienoj vietoj turime kažką neaiškaus — būtent, pradinį ir aukštesniųjų mokyklų klasių ir metų skaičiavimą. Tai liečia tik Chicago ir Cicero, kur veikia aukštesniosios mokyklos.

Mokinyms patekęs į aukštesniąją (Chicago, Donelaičio ar Cicero) mokyklą ją pradeda nuo penktosios klasės ir baigia aštuntąją. Pradžios mokykloje jis lanko aštuonis skyrius. Sudėjus aštuonių pradžios mokyklos skyrių pažymėjimą (8 metai) ir aštuonių klasių baigimo atestatą, atrodo, kad mokinyms lituanistikinėje mokykloje mokėsi 16 metų. Todėl ar nevertėtų pakeisti, kad mokinyms pradėjęs lankyti aukštesniąją mokyklą (gimnaziją) ją pradėtų pirmąją klase ir baigtų ketvirtąją, taip kaip ir amerikiečių mokyklose.

NUOLATINĖ STOKA

Lietuviškos mokyklos ne vien mokinių stokoja, bet ir išlaikymui lėšų.

Lietuviškų mokyklų išlaikymas ir jų veikimas nėra vien bendruomeninių institucijų,

mokytojų ar mokinių tėvų reikalas, bet visų tautinės gyvybės išlaikymu besisiliejantių lietuvių. Bendruomenės valdybos daug prisideda prie mokyklų išlaikymo, bet praėjusiais mokslo metais Chicagoje, dėl įvairių rinkliavų, infliacijos, žymiai prisidėti, dėl lėšų stokos, negalėjo. Praėjus rinkliavoms prie mokyklų išlaikymo kviečiamas prisidėti kiekvienas lietuvis pagal išgales auką lietuviškam švietimui siūsdamas LB apygardos valdybos išdėliuotą adresą:

Fabijonas Valinskas
6310 So. Artesian Ave.
Chicago, Illinois, 60629.

PABAIGAI

Tautinei gyvybei išlaikyti lietuviška mokykla yra labai svarbus veiksnys. Bet ji gali veikti tik tada, kai joje yra lietuvių vaikų — mokinių.

Visose JAV-bėse lietuviškas mokyklas lankantis mokinių skaičius nedžiuginantis. 1969 m. buvo 3025 mokiniai, 1970 — 2986, o 1971 — 2824. Užtat visi dėkime pastangas, kad mokyklinio amžiaus vaikus turintieji tėvai juos leistų į lietuviškas mokyklas.

Jonas Jasaitis

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį

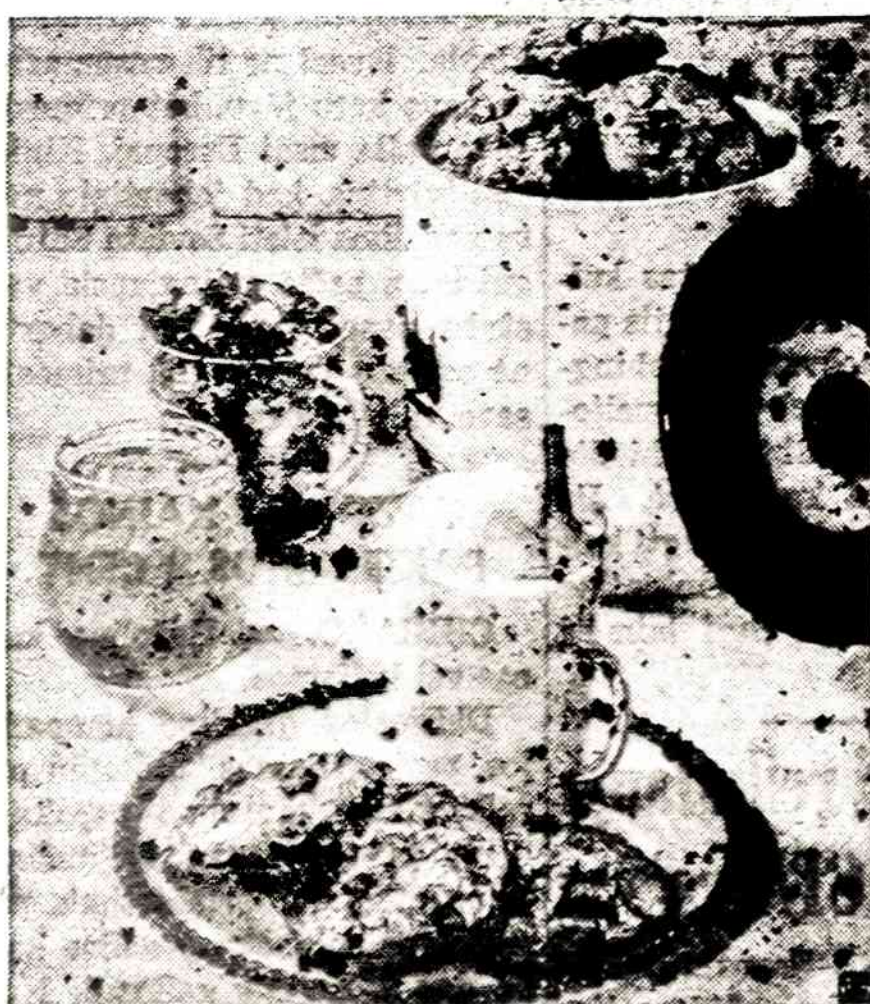
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val.

National Raisin Energy Days are being celebrated now to mark the start of the warm weather sports season. Naturally sweet raisins are a wholesome source of energy for the more strenuous activities of summer. Snack packs of California raisins are so convenient to take along for all outdoor sports and expeditions. At home, keep raisins out in a jar, handy for healthful between-meal snacks for the youngsters. Kids love raisins. And everyone loves raisin cookies. Fudgy Raisin Honey Chocolate Drops have tempting tangy-sweet flavor that's great with a glass of milk or a sherbet float. The recipe is quick and easy.

RAISIN HONEY CHOCOLATE DROPS

1 cup shortening (half margarine) 2 1/2 cups sifted flour
1 1/2 cups honey 1 teaspoon baking powder
2 eggs, well beaten 1/2 teaspoon soda
2 (1-ounce) squares unsweetened chocolate, melted 1/2 teaspoon salt
1 1/2 cups uncooked quick cooking oats 1 teaspoon cinnamon
1/2 cup chopped nuts (optional)

Blend together shortening and honey. Blend in eggs. Stir in melted chocolate and oats. Mix in flour resituted with baking powder, soda, salt and cinnamon. Blend in raisins and nuts. Drop by teaspoonfuls onto greased baking sheet about 1 1/2 inches apart. Bake in moderately slow oven (325 degrees F.) about 20 minutes. Remove to wire racks to cool. Makes about 6 dozen 2-inch cookies.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIJŲ METAI, gražiai įrišta, 592 pusl. \$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 pusl. \$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 pusl. \$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 pusl., įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 p. \$5.50
Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 pusl. \$3.00
P. Liūdžiūnas, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 pusl. \$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVŲ AMERIKOJE, 297 p. įrišta — \$5.00 minkštai viršeliais — \$4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 pusl., dabar tik \$10.00

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago 8, ILL. — Telef. HA 1-6100

R.), pateikęs proklamaciją Pav. Tautų Savaitės proga gubernatorių paskelbtas: Missouri, Nebraska, Connecticut, Vermont, Illinois, N. Dakota ir New York valstijose. Kiti kalbėtojai: J. Buchanan (Alabama — R.), T. E. Morgan (Pa. — D.), L. J. Hogan (Md. — R.), Mrs. M. W. Griffiths (Mich. — D.), J. A. Burke (Mass. — D.), F. Annunzio (Ill. — D.), J. B. Anderson (Ill. — R.), R. L. Coughlin (Pa. — R.), H. P. Smith (NY — R.), R. McClory (Ill. — R.), W. R. Cotter (Conn. — D.), P. M. Crane (Ill. — R.), C. J. Zablocki (Wis. — D.), J. C. Cleveland (NH — R.), R. Pucinski (Ill. — D.) ir W. J. Scherle (Iowa — R.).

Tuo būdu, liepos 17-20 d. Kongrese kalbėjo, pateikė pareiškimus 7 senatoriai (atstovavę 7 valstijas) ir 34 Atst. Rūmų nariai. Jie atstovavo 17 valstijų: Illinois (6), Connecticut (5),

New York (4), Pennsylvania (3), Michigan (2), Indiana (2), Massachusetts (2), po vieną buvo iš: Alabama, California, Iowa, Kansas, Maryland, Mississippi, N. Hampshire, New Jersey, Ohio, Wisconsin. Dar negauta žinių apie pareiškimus po liepos 20 d. Visi Kongreso nariai verti padėkos. (E)

WEATHER FORECAST and Fire Danger Rating

WEATHER	FIRE DANGER
TEMPERATURE HIGH	RATING
LOW	

Prof. Vaclovo Biržiškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga.

Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valymą laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantį žmogės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užtekti "Naujienos", tai prasomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

Good intentions never saved a penny.

It takes a commitment to save money. To your family, to the future. And maybe to your country. Good intentions just aren't enough.

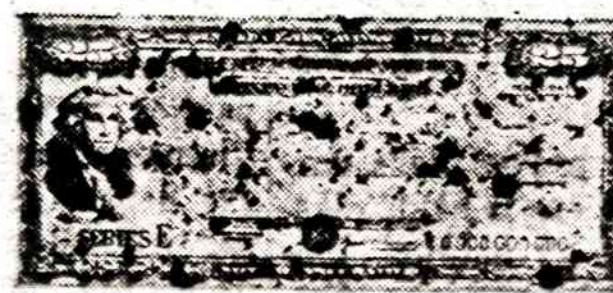
That's why the Payroll Savings Plan works so well. It's a way of saying "I'm committed."

And it's almost effortless. All you do is sign up once, where you work. Then the amount you specify is automatically set aside from your check each payday and put into U.S. Savings Bonds. You have automatic saving power.

After all, it's hard to spend money you don't touch. Oh, you'll touch it someday. For that house, or dream vacation, or for your kids' college education.

And now there's a bonus interest rate on all U. S. Savings Bonds—for E Bonds, 5 1/2% when held to maturity of 5 years 10 months (4% the first year). That extra 1/2%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

So think it over. The Payroll Savings Plan. It's a small effort, but it's a big commitment. For you and your country.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a proud way to save.

Take stock in America.

With higher paying U.S. Savings Bonds.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, ILL. 60608

MAJORAS MICHAEL STEVENS

Labiausiai pasižymėjęs JAV aviatorius

MAJORAS MICHAEL STEVENS

Beverly Shores (Lituanica), Indiana.

Šiomis dienomis i Beverly Shores su žmona Anne ir vaikais atvyko pas savo tėvus vienas labiausiai pasižymėjęs Amerikos karo lakūnų, aviacijos majoras Michael Stevens (Mikas Steponavičius).

Majoro tėvas, taip pat Michael Stevens, yra Beverly Shores maršalas, jau šioje šalyje gimęs antrosios kartos Amerikos lietuvis, populiarus ir Beverly Shores — Lituanicos pilietis, labai mėgiamas tvarkos dabo- tojas. Taip pat majoro žmona Anne, kurios tėvai Simanas ir Ona Rakauskai yra labai popu-

liarūs imigrantai iš Lietuvos. Jos tėvas prieš keletą metų mirė, o motinėle gyvena Beverly Shores ir yra uoli Naujienų skaitytoja. Naujienas pp. Rakauskai be pertraukos prenu- meravo nuo pat 1930 metų. Likusi našlė Ona su Naujienomis nesiskiria, perskaitydama kiek vieną numerį.

Aviacijos majoras Michael Stevens yra gimęs 1937 metais Chicagoje, taipgi jau trečio- sios kartos Amerikos lietuvis. Jam tarnaujant karo aviacio- je, jo žmona Anne Rakauskai- tė — Stevens su dviem sūnumis paaugliais gyvena Elkhorn, Wisconsin. Michael Stevens Jr.

Seligenstadto paminklinis kryžius

Romuvoje

Gal viena iš kukliausių turė- toms patalpomis bei nuosalu- mo atžvilgiu buvo Seligenstad- to tremtinių stovykla ameri- kiečių zonoje. Bet būdinga bu- vo tuo, kad joje gyveno vieni lietuviai, kurių skaičius siekė apie 1000 asmenų ir sudarė lyg vienos lietuviškos šeimos jautią gyvenvietę.

Stovykla veikė 4 metus ir bu- vę gyventojai ją pamėgo dėl ramios vietovės ir lietuvišku- mo. Todėl šios vietovės prisi- minimui buvo pastatytas gra- žus tautinių motyvų ažuolinis paminklinis kryžius, kuris iš- stovėjo 22 metus. Praeitais me- tais praplečiant kelią — auto- stradą kryžius buvo iškastas ir ten pat numestas ant žemės iš-

gulėjo ilgoką laiką. Vokiečiai, kurių viešai duotu žodžiu pasi- tikėjome, kryžiaus neprižiū- rėjo... Vietos klebonas per kryžiaus pašventinimą buvo pažadėjęs prižiūrėti ir globoti. Jam buvo įteiktas kryžiaus pa- statymo — pašventinimo akto nuorašas su kryžiaus braiži- niais ir atitinkamu lydraščiu, kad prisimintų priežiūros rei- kalą ir duoto žodžio ištesėjimą. Deja, niekas neprižiūrėjo, o išvertę net nesiteikė pranešti lietuviams.

Kadangi seligenstadtiečių tu- rėta omeny perdažymo darbas, tai vykstant p. Galinauskienei i Vokietiją buvo prašyta patik- rinti kryžiaus esamą padėtį, kuri ir rado apgailėtinoj padė- ty mūsų pačių aukomis pasta- tytą ir lietuvių menininkų su- kurtą kūrinių.

Susidaręs Chicagoje kryžiaus atstatymo komitetas užmezgė ryšį su vietos vokiečių pareigū- nais ir po ilgesnio susirašinėji- mo, Prosselheimo burmistras prisiuntė numatyto remonto sąmatą sumoje 6000 DM, kuri mums buvo visai nepakeliama. Vokiečių buvo prasitaria, jei mes neprisiidėsime prie atnau- jinimo, tai jie galėsį pastaty- ti tokį koks jis dabar yra, at- seit, nedažytą ir net apdaužytą. Žinoma, tokį pasakymą galima buvo palaikyti savo rūšies lie- tuvio užgavimu.

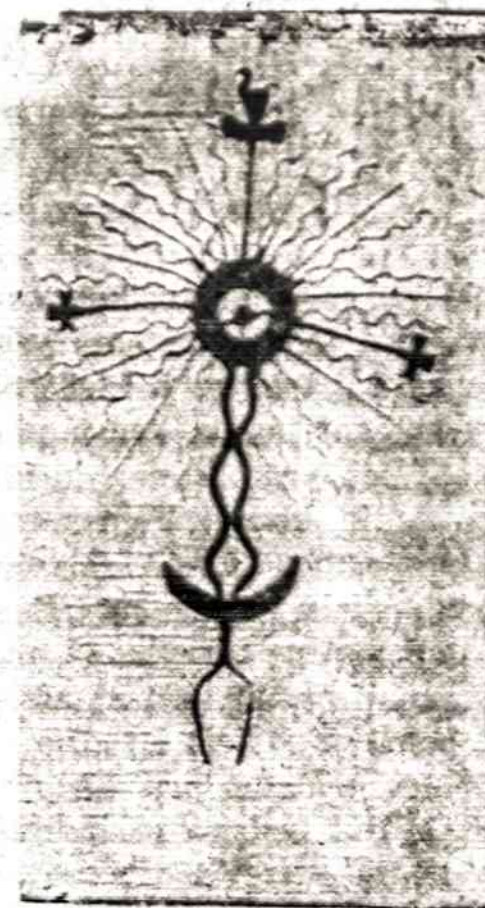
Esant tokiai padėčiai, komi- teto paprašytas ir įgaliotas kry- žiaus atstatymo reikalais rū- pintis kun. V. Damijonaitis, pa- sitaręs Vokietijoje su lietuvių organizacijų vadovais ir žy- mesniais asmenimis, priešo iš- vados, kad geriausiai kryžių pervežti i Huettelfeldą — Ro- muvą, kur ūkišku būdu gali- ma būtų atremontuoti ir ten pastatyti, o tuo pačiu kryžius prisidės prie Vasario 16 gimna- zijos vietovės ir visos sodybos pagrazinimo ir tolimesnė kry- žiaus priežiūra bus užtikrinta, nes bus globojamas Romuvos sodybos vadovybės.

Ivykusiame š. m. liepos 5 d. kryžiaus atstatymo komiteto posėdyje, kuriame dalyvavo atvykęs iš Vokietijos kun. V. Damijonaitis, išklauius smul- kų pranešimą apie esamą kry- žiaus padėtį ir nuveiktus dar- bus buvo visų vienbalsiai pri- pažinta, kad kryžiaus perkėli- mo mintis yra gera ir visais at- žvilgiais priimtina. Tiesa, te- ko girdėti iš kankurių aukoto- jų, kad reikėjo kryžių atstaty- ti vietoje, nes jis turi priminti, jog čia gyveno tremtiniai lie- tuviai. Žinoma, galima būtų ir su tokiu sentimentu sutikti, bet matome, kad nėra tolimes- niam buvimui prielankių sąly- gų. Tuo labiau, kad senajai "gvardijai" einant i "nurašy- mą" šioje pakalnėje, kas juo- mi ateityje besirūpins ir ar at- siras tokių, kurie nuvažiuos i tokią nuošalią vietą pasiūdo- mauti vienšiu kryžiumi? Be to, žiūrint i tikrovę, kryžiumi ma- žai kas besidomauja iš vietinių gyventojų, o pravažiuojantie- ji visai neturi galimumo paste- bėti, gi turizmo ten jokio nėra. Todėl ir liko viena išeitis — kryžių pastatyti ten, kur jis daug kieno bus matomas ir sa- vųjų prižiūrimas.

Šiuo metu kryžius jau per- vežtas i Romuvą ir ruošiamas atnaujinimo darbams. Tiki- masi majoro J. K. Valiūno va- dovaujamos lietuvių kuopos vyrų efektingos talkos, kuriems iš anksto esame dėkingi.

J. Tijūnas
2538 W. 66 St.
Chicago, Ill., 60629.

"NAUJENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BICULIS

LIETUVOS MENAS
(Iš Balzeko muziejaus foto archyvo)

PROF. LEONO SABALIŪNO KNYGOS TEIGIAMAS IVERTINIMAS

Įtakingas Amerikos politikos žurnalas Foreign Affairs, išei- nąs keturis kartus i metus, 1972 metų liepos numeryje knygų ap- žvalgoje, kurią parašė Henry L. Roberts, teigiamai įvertina East- ern Michigan politinių mokslų profesorius Leono Sabaliūno knygą Lithuania in Crisis: Na- tionalism to Communism, 1939 — 1940, Bloomington: Indiana University Press, 1972, 293 p. \$11.50. Ten sakoma: "Gera pa- rašyta, kruopščiai dokumentuota apžvalga lietuvių vidaus ir užsie- nio reikalų tarpkariniame laiko- tarpėje, visuomeninės ir ekono- minės sąlygos paskutiniiais ne- priklausomybės metais ir krizės vedančios i suverenumo prara- dimą".

Man teko stebėti šios knygos išsirutuliojimą, kai Leonas Sa- baliūnas dar studijavo Colum- bia universitete New Yorke ir šia tema parašė disertaciją 1963 metais. Vėliau jis šią diserti- ciją praplėtė ir subrandino i reikš- mingą istorinį veikalą, kuriuo jis įsiriškioja i lietuvių istori- kų eiles ypač praplešdamas ang- lų kalboje negausią literatūrą apie Lietuvą.

Taipogi svarbu pastebėti, kad jam šiame darbe daug padėjo patarimu ir liudijimu žurnalis- tas Vincas Rastenis, kuris tuos įvykius išgyveno iš strateginės Lietuvos Aido redaktoriaus kė- dės ir kuris yra daug pagelbė- jęs rašantiems disertacijas apie Lietuvą (mano apskaičiavimu net penkiems).

Knygą galima įsigyti siun-

čiant užsakymus su čekiais World Affairs Book Center, 345 East 46th Street, New York, N. Y. 10017.

Saulius Šimoliūnas

"NAUJENAS" SKAITO VISU
SROVŲ ŽMONES: DARBININ-
KAI, BIZNIERIAI, PROFESIO-
NALAI, DVASININKAI, VALS-
TYBININKAI, MOKSLININKAI
JIE ŽINO, KAD "NAUJENOS"
PADUODA TEISINGIAUSIAS
ZINIAS IR GERIAUSIUS
RASTUS.

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar- nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mū- so apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norė- tume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%

Passbook Savings
All accounts com-
pounded daily —
paid quarterly

6%

2 Years Savings
Certificate
(Minimum \$5,000)

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di- didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pa- siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben- dromenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė- nesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupymo Indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TŪRINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$5000 OR MORE
Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
One Year Maturity

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

5 1/4% PER ANNUM
SHORT TERM
3 OR 6 MONTH TERM
Minimum \$1,000

CHICAGO TAUPYMO IR SKOLINIMO bendrovė dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau fin- kamomis sąlygomis. O gal Jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY PAID QUARTERLY

Bet kokiais finansiniais reikalais kreipkitės i:

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL.: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pašunčiant čekį ar Money or- derį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Aukštas mokslas — komunistų nelaimė

Nepriklausomoje Lietuvoje ir pirmomis rusų okupacijos dienomis Lietuvos komunistų partija neturėjo jokios įtakos visuomeniniame lietuvių gyvenime, nes partijos nariai buvo didžiausi analfabetai. Lietuvos komunistų partijos reikalus tvarkė sovietų šnipinėjimo tinklas įtraukti keli šnipeliai, gyvenę iš rusų mokamų pinigų. Lietuviškoje visuomenėje komunistų nebuvo. Lietuvoje buvo didokas būrys kairaus jaunimo, bet prie komunistų jis nebelio. Jam buvo svetima komunistinė filosofija ir dar svetimesnė buvo komunistinė praktika.

Gimnaziją baigęs ir Kauno universitete studijuoti buvo pradėjęs Pijus Glaveckas. Jis buvo gana apdairus ir skaityti mėgstąs jaunuolis. Su juo buvo galima kalbėti ne tik apie patį komunizmą, bet ir apie įvairias jo interpretacijas. Jis pajėgė skaityti Markso "Kapitalą" ir turėjo nuovoką, kaip suprasti Markso dėstomas formules. Glaveckas išklauė aukštesnės matematikos kursą ir galėjo skaityti Marksa. Visi kiti, nesusipažinę su aukštosios matematikos pagrindiniais dėsniais, Marksa galėjo skaityti, bet jo negalėjo suprasti. Visoje Lietuvoje Glaveckas buvo vienintelis komunistas, kuris galėjo skaityti ir suprasti komplikuotas Markso mintis.

Bet Glaveckas, matyt, blogai tą patį Marksa interpretavo. Jis pateko į kalėjimą ir tuo pačiu metu į komunistų partijos nemalonę. Nemokšų buvo išmestas iš visų partijos komitetų, o netrukus išmestas ir iš pačios partijos. Kada sovietų karo jėgos, atėjusios Lietuvon "ginti" krašto nuo vokiečių, veik be šūvio pradėjo mauti i rytus, kartu buvo išvežtas ir Pijus Glaveckas. Čekistai nuvežė Glavecką iki Ukmergės, pradžioje jiems buvo įsakta jį vežti ir daboti, kad nepabėgtų. Gavę naują įsakymą iš savo viršininko, čekistai šalia Ukmergės Glavecką sušaudė, palikdami Lietuvos komunistų partiją be vienintelio galvojančio žmogaus.

Okupantas, naudodamas įvairias prievartos priemones, į partiją privarė kitoms grupėms priklausančių žmonių, bet partijai naudos iš to nebuvo. Kaunan ir Vilniun buvo siunčiami įvairūs rusai profesorai, turėję įkalėti "tikrąjį marksizmą", bet ir jie mažai ką tepadarė. Šiandien partijos narių skaičius gana didelis, yra įvairios rūšies techniku ir specialistų, bet nėra komunistų. Vadovybė žino, kad partijai reikia inteligentų, bet ne taip lengva jų rasti. Jeigu žmogus yra inteligentas, tai jis ne komu-

Pastabos iš tolo

Yra klebonas — nėra klebonijos?

Logiškai galvojant, reikėtų su-
prasti, kad jeigu kur nors yra
klebonas, tai ten yra ir kleboni-
ja, nekaltant jau — kad ir pa-
rapija. Bet yra žmonių, kurie
sąprotuoja kitaip. Vienas to-
kių, atrodo, bus tūlas "Lietuvis
iš arti", kuris į mano pastabas
apie diplomatinę tarnybą (š. m.
"Naujienu" nr. nr. 131-2) atsi-
liepė gana keistokais išvedžioji-
mais, net grubiais priekaištais.
Dėlto, spėju, nedrįso pasirašyti
savo tikrą pavardę. Pasislėpė
po nieko nesakančio "Lietuvio iš
arti" slapyvardžiu (jeigu tai bū-
tu galima tokiu pavadinti). Jei-
gu reikalo aptarime, kur (spau-
doje) pasirašoma tikra pavardė
(šiuo atveju — kiek tai liečia
mane) ir kontroversinis asmuo
linksniuojamas jo tikrąja pa-
varden — (šiuo atveju dr. J. J.
Bielskis) oponentas nedrįsta

nistas, negali priimti neprotingų dogmų. Partijos centro
komitetas dar kartą svarstė šį klausimą ir paskelbė nu-
rodymus, kaip "tobulinti aukštąjį mokslą šalyje". Be vi-
sos eilės kitų dalykų, tame nurodyme yra toks paragrafas:

"Pripažinta būtinu pakelti visuomenės mokslų
katedrų mokomojo — auklėjamojo ir mokslineo — me-
todinio darbo lygį, geriau panaudoti jų galimybes,
formuojant marksistinę — lenininę studentų pasau-
lėžiūrą ir idėjinį įsitikinimą, užtikrinti aukštą visu-
menės mokslų dėstymo kokybę, siekti, kad studentai
giliai studijuotų marksizmo — leninizmo kūrėjų veika-
lus TSKP dokumentus, skiepyti studentijai kla-
sinę pažiūrą į visuomenės gyvenimo reikšinius ir įvy-
kius, mokyti argumentuoti kritikuoti antimark-
sistines pažiūras. Gerinti visuomenės mokslų dėsty-
tojų kadrų ruošimą, didinti jų atsakomybę už komu-
nistinį jaunų specialistų auklėjimą". (Tiesa, 1972 m.
liepos 30 d., 1 psl.).

Kokių priemonių "aukštajam mokslui tobulinti šaly-
je" ėmėsi Lietuvos komunistų partijos centro komitetas
ir "tarybinės" Lietuvos ministrų kabinetas? Kokių prie-
monių "aukštajam mokslui tobulinti" gali imtis keturias
klases baigęs Antanas Snieckus ir gimnazijos nebaigęs
Motiejus Šumauskas? Ką gali apie aukštąjį mokslą pa-
sakyti žmonės, kurie patys aukštesnių mokyklų nėra lan-
kę? O vis dėlto priemonės aukštajam mokslui "tobulinti"
jie aptarė ir paskelbė nutarimą. Manau, kad kiekvienam
lietuviui tas nutarimas gali būti įdomus. Jie nutarė at-
rinkti pačius geriausius aukštųjų mokyklų profesorius ir
pasijusti penkiems mėnesiams į Baltgudiją žinioms papil-
dyti. Vienus į Novosibirską, o antruosius į Baltgudiją.
Tai tik parodo, kad aklas aklo toli nuvesti negali. Balt-
gudijon nuvažiuosieji Kapsuko profesorai aukštojo
mokslo nepatobulins. Jie parvažiuos tokiais pačiais ne-
moksliams, kokias jie ten bus išsiųsti. Jeigu profesoriai
"istorikai" išaiškintų, kurioje vietoje guli Minske išžu-
dytų Lietuvos komunistų partijos centro komiteto nariai,
tai grįžę bent turėtų ką papasakoti. Bet jeigu ir šių žinių
nepatirs, tai Baltgudijon siunčiami žmonės aukštojo
mokslo nepatobulins.

VL. BAKONAS

tam. Nemanau, kad kiekvienas
slapyvardžiu pasirašęs yra spau-
dos banditas, kaip tokius verti-
no velionis prof. M. Biržiška.
dėl to nesileidamas į labai pla-
čius ginčus — polemiką — atsa-
kau Lietuviui iš arti į jo visai
nelogiškus teigimus.

Pati didžiausia Lietuviui iš ar-
ti klaida yra jo tvirtinimas, kad:
"visų pirma, jokios diplomati-
nės tarnybos ir net Lietuvos
konsulato Los Angeles mieste
nėra. Yra tik garbės konsu-
las".

Pagal tą teigimą, galėčiau pa-
skelbti lietuviškai visuomenei,
kad pavz. Los Angeles mieste
yra lietuvis klebonas, bet nėra
klebonijos... Kaip gi kitaip rei-
kėtų suprasti, pasakymą, kad
Los Angeles nėra jokios diplo-
matinės tarnybos ir net Lietu-
vos konsulato? Betgi faktas yra,
kad Los Angeles mieste yra Lie-
tuvos generalinis garbės konsu-
las (dr. J. J. Bielskis), gi jo na-
muose (viloje) yra konsulatas
— (raštinė — įstaiga) dr. J. J.
Bielskio darbo kabinetas, kur
atliekami darbai — susirašinėji-
mas, kiek tai liečia jo, kaip kon-
sulo, pareigas. Ten pat prima-
mi ir interesantai, kai tokie krei-
piasi į dr. Bielskį — kaip Lietu-
vos konsulą. Taigi — yra ne
tik konsulas, bet ir konsulatas.
Ko trūksta — tai konsulato iška-
bos.

Kai dėl nebuvimo "jokios di-
plomatinės tarnybos" — kyla
klausimas, kas yra diplomatinė
tarnyba dabar (Lietuvos atve-
ju) iš viso? Man atrodo, o taip
ištikrųjų ir yra, kad laisvajame
pasaulyje dar tebeegzistuojan-
čiai Lietuvos diplomatinė tarny-
ba dabar priklauso ne tik tie-
sigiai diplomatu rangą turį as-
menys — pasiuntiniai, ministe-
riai ar net ir pasiuntinybių rei-
kalų vedėjai — charge d'affaires,
bet ir karjeros ir net garbės
konsulai. Vienu tokių yra
dr. J. J. Bielskis ir dėlto reikia
skaityti, kad ir Los Angeles yra
dalis Lietuvos diplomatinės tar-
nybos.

Kas gali ir kas negali būti gar-
bės konsulu, apie ką kalba Lie-
tuvis iš arti — jo teigimas yra
lygiai toks pat, kaip ir mano pa-
reikštasis anose pastabose iš to-
lo. Tik dabar, kai Lietuva yra
okupuota, norisi, kad net ir gar-
bės konsulu būtų skiriamas lie-
tuvis, turintis artimų ryšių su lie-
tuvių visuomene išvijoje. To-
mis mintimis vadovavosi, spėju,
ir Altos Los Angeles skyriaus
valdyba, siūlydama net keturis
kandidatus garbės konsulo pa-
dėdėjo — vicekonsulo postui —
parinkdama juos iš gerų, aukš-
tuosius mokslus baigusių, veik-
lių, labai aktyvių lietuviškų ve-
iklo asmenų, nežūrint, kad jų nei-
vienas nėra pasižymėjęs mokslo
politikos, ar prekybos srityje pla-

čia, tarptautine prasme, kokias
sąlygas Lietuviui iš arti stato
garbės konsulu nelietuviui. Taip
į reikala žiūrint, būtų daugiau
naudos Lietuvos laisvės bylai, jei
garbės konsulu kur nors sutiktų
būti, sakysime koks nors stam-
bus Amerikos biznierių, moks-
lininkas ar politinės partijos šu-
las. Bet to nėra. Reikia todėl
tenkintis mūsų tarpe esančiais
gerais lietuvių veikėjais, kaip
kad siūlo L. A. Altos skyr. v-ba.

Lietuviui iš arti dar sako: "O
į ką lietuviui, Amerikos pilie-
ciai, turėtų kreiptis, jei ne į Val-
stybės Departamentą. Ir ar ne
tik tu lietuvių pastangų dėka
mes dar turime Lietuvos diplo-
matatus Amerikoje". Tai, atrodo,
pastaba į dr. J. J. Bielskio pa-
reikštą nepasitenkinimą mūsų
veikėjais ir veiksniais, kad jie
lankosi Valstybės Departamen-
te apeidami mūsų diplomatus.
Sutinku, kad Amerikos lietuvių
ir teprivalome kreiptis į Valsty-
bės Departamentą, bet ne kiek-
vienas veikėjas ar veiksnys pa-
skirai — net be Lietuvos atsto-
vo žinios ir taip pat visiškai su-
tinku, kad tik Amerikos lie-
tuvių, didžiausių Amerikos Lietu-
vių Tarybos nuopelnu, pastangų
dėka Lietuvos diplomatus Ame-
rikoje dar tebeturime. Bet... ma-
nu, kad taip pat Amerikos lie-
tuvių pareiga neveikti jų diplo-
matų užnugarį, diplomatus
apie tai net nepašalinant.
Taip darant mūsų diplomatų pre-
stizžas Valstybės Departamente
nei kiek negerėja.

Toliau, Lietuviui iš arti reiki-
a didelio nepasitenkinimo dr. J. J.
Bielskio pastaba apie politines
partijas ir sako, kad jis: "tu-
rėtų suprasti ir ideologinių gru-
pių žmones, turėtų jų nepulti, ne-
mažinti jų pastangų, bet jiems
padėti". Čia tai jau nesutinku.
Nejaugi, dr. J. J. Bielskis, kaip
generalinis garbės konsulas, tu-
rėtų priklausyti kokiai lietuviš-
kai politinei partijai ir propaga-
uoti jos kromelį? Ar gal jis turėtų
lankyti visų politinių partijų su-
sirinimus bei posėdžius ir kiek-
vienos partijos veikėjus atskirai
raginti tarpusavio politinei, tuo
pačiu ir lietuviškai, nesantikai.
Mano pasikalbėjime su dr. J. J.
Bielskiu aš ypačiai buvau nudžiū-
gintas jo pareiškimu, kad jam
nerūpi jokios (lietuviškos) parti-
jos, jam rūpi vienas pagrindin-
is dalykas — visi lietuvių at-
ba pagal jo žodžius — lietuvių
iš viso. Man tas jo pareiškimas
juo labiau patiko dėl to, kad aš
nuo pat išvijos pradžios, i mū-
sų politines partijas žiūrėjau
kaip į muilo burbulus... Taip
žiūriu ir dabar ir... ne tik aš vie-
nas.

Pagaliau Lietuviui iš arti da-
ro grubų priekaištą dr. J. J.
Bielskiui dėl to, kad jis į mano
klausimą ar būtų naudinga Lie-

tuvos bylą iškelti Jungtinėse
Tautose dabar — atsakė kate-
goriškai ne. Man atrodo, kad ši-
toks jo atsakymas, dėl kurio la-
bai pyksta Lietuviui iš arti, ge-
riau negu kokios kitos aplinky-
bės rodo dr. J. J. Bielskio nusi-
vokimą ne tik lietuviškoje, bet
ir tarptautinėje politikoje, ko
pasigendu Lietuviui iš arti išve-
džiojimuose. Rodos neperse-
niausiai, vienas centralinės
Amerikos diplomatas, akredi-
tuotas prie Jungtinių Tautų, Lie-
tuvos bylos kėlimu J. T. tiesio-
giniai besirūpinantiems, pareiš-
kė, kad tokios bylos kėlimui J.
T. dabar laikas nepatogus ir by-
los iškėlimu Lietuvai galėtų pa-
daryta neatitaisoma žala. Ypa-
čiai dabar, kai J. T. generalinis
sekreterius, labai nesvetingos
karo pabėgėliams lietuviams
Austrijos atstovas, nesiteikė net
komentuoti okupuotos Lietuvos
17,000 gyventojų pareiškimą,
kai jis Maskvoje buvo užklaus-
tas apie tai užsienio žurnalistų.
Matome kas atsitiko su Taiwa-
nu. Matome vis naujus ir nau-
jus tiltus ir raudonąją Kiniją ir
Sovietų Rusiją. Kiek turime da-
bar draugų Jungtinėse Tautose,
kurie paremtų Lietuvos bylą —
jā ten iškėlus?

Dabartinis Lietuvos generali-
nis garbės konsulas (Los Ange-
les) dr. J. J. Bielskis jau net nuo
1916 metų turi reikalą ir su gar-
bės ir su karjeros konsulais, ir
su aukšto rango diplomatais —
ministeriais ir pasiuntiniais, bei
su mažais ir dideliais politikos
veikėjais ir dėl to jis turi pakam-
kamai politinio patyrimo, kad jį
vadintume ne vien generaliniu
garbės konsulu, bet ir diploma-
tu. Vieniems mūsų tai gali pa-
tikti — kitiems ne. Bet tai kiek-
vieno asmeninės nuovokos rei-
kalas. Kiek tai liečia jo pasisa-
kymus mano su juo pasikalbėji-
me — dėl kurių Lietuviui iš arti
jį labai puola — dr. J. J. Biels-
kis įrodė, kad jis yra ir garbės
konsulas ir diplomatas. Tuo pa-
čiu ir diplomatinės tarnybos na-
rys, tą tarnybą pratešęs nuo
Washington D. C., iki Los An-
geles, Kalifornijoje.

"NAUJIENAS" SKAITO VISU
SROVUI ŽMONES: DARBININ-
KAI, BIZNIERIAI, PROFESIO-
NALAI, DVASININKAI, VALS-
TYBININKAI, MOKSLININKAI,
JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS"
PADUODA TEISINGIAUSIAS
ŽINIAS IR GERIAUSIUS
RASTUS.

★★★★★★★★★★★★★★★★
PEACE COSTS MONEY
BUY U.S. SAVINGS BONDS
★★★★★★★★★★★★★★★★

DR. MARTYNAS ANYSAS

KOVA DEL KLAIPĖDOS

Gubernatoriaus Jono Navako
laikotarpis

13

"Politinė kryptis demokratiška, grynai
demokratiška pagal Klaipėdos konvenciją
ir statutą. Dėl direktorijos politikos turė-
jau ilgą pasikalbėjimą su Brūvelaičiu, ir
mes priėmėme bent bendros linijos. Ypatin-
gais atsitikimais reikalingų instrukcijų di-
rektorija gaus iš gubernatoriaus. Prašau tuo
reikalu su Brūvelaičiu pakalbėti."

"Kadangi Tamsta jau visą politinę kryp-
tį su Brūvelaičiu aptarė ir jau yra numat-
yti du direktorijos nariai, manau, jog ne-
bereikalinga ketvirtas asmuo. Ir dabarti-
nėje direktorijoje yra trys asmenys", atsa-
kia.

"Tamsta direktorijoje būtinai reikalin-
gas. Tamsta esi vientelis juristas ir jai rei-
kalinga turėti stiprų užnugarį." — atsakė
gubernatorius. — "Aš apeliuoju į Tamstos
patriotiškumą tokiame svarbiame momen-
te neatsisakyti stoti direktorijon."

"Jeigu aš su Tamstos prašymu sutik-
čiau stoti direktorijon, esu taip pat nuomo-
nės, jog grynai demokratiška direktorija
negalės tęsti Reizgio direktorijos politikos,
turės prisitaikyti prie statuto nuostatų,
nors jie dalinai labai nenaudingi visos val-
stybės atžvilgiu, ir turės stengtis sueti į
kontaktą su Seimelio dauguma, žinoma pa-
bodama Lietuvos suverenizmo ir lietu-

vių teisės krašte", — dėsciau gubernatoriui
— "Ir pačius statuto nuostatus reikės aiš-
kinti daugiau priimtos teisės normomis, ne-
gu iki šiol buvo daroma".

"Kitaip ir negali būti", — atsakė Nava-
kas — "Reikia baigtis su Reizgio direkto-
rijos palikimu, reikia eiti prie normalios
tvarkos".

Po trumpo laiko, kaip tik iš šilutės at-
vykęs Brūvelaitis užėjo į mano kambarį
kvietė į jo sudaromą direktoriją. Po keleto
paaikškinimų jo klausiau, kokią politiką
jis mano vesti naujoje direktorijoje. Gu-
bernatorius man aiškino, kad jis su Tam-
sta jau susitaręs.

"Mes apie tai daug kalbėjome", — atsa-
kė būsimasis direktorijos pirmininkas.
— "Dalinai susitarėme, dalinai mūsų nu-
monės skiriasi. Bendrai susitara baigti su
Reizgio direktorijos žygiais. Mano direkto-
rijos siekimas bus gauti seimelio pasitikė-
jimą ir su juo bendradarbiauti. Gubernato-
rius aiškino, kad pasitikėjimas garan-
tuotas. To direktorija ir centro vyriausybės
siekia. Mūsų direktorijos veiksmai turi
griežtai laikytis statuto ribose. Žinoma, kad
mes nepasiduosime jokioms užgaidoms iš
užsienio. Bet taip pat negalėsime visuomet
pildyti gubernatoriaus pageidavimus, kaip
tai darė Reizgio direktorija."

"Laikantis Klaipėdos krašto nuostatų,
kurios vykdyti signatarai priverčia Lietu-
vos vyriausybę, reikia Reizgio direktorijos
veiksmy dalį tuojau, o kituos pamažu lik-
viduoti ir per tam tikrą laiką prieti prie
krašto politinės padėties normalizavimo."

Ypatinai greitai ir griežtai turėsime tvar-
kyti visai paurisus krašto finansus.

"Gubernatorius apeliuoja ir į mano
patriotiškumą stoti šitame nepaprastai sun-
kiame momente direktorijos priešakin. Mes
niekuomet neužmiršime mūsų pareigos
kaip patriotai, bet ir lauksime, kad guber-
natorius ir centro vyriausybė tai padėtų",
— baigė Brūvelaitis.

Būsimąjį direktorijos pirmininką as-
meniškai mažai tepažinau ir todėl negalė-
jau daryti jokių išvadų apie ateities ben-
dradarbiavimą direktorijoje. Kitus numa-
tomus direktorijos narius visai nepažinau.
Brūvelaičio pareikštai realiai programai iš
mano pusės nebuvo ką pridėti. Dabartinia-
me momente kita politika ir nebuvo ima-
noma. Kad Reizgio direktorija jau seniai
turėjo būti pakeista, nebuvo nei mažiausio
abejotimo. Taip pat buvo aišku, kad nau-
josios direktorijos darbas bus nepaprastai
sunkus, o negavus seimelio pasitikėjimo,
padėtis pasidarys tiesiog nepakenčiama.

Bet yra momentų, kai politiniame gy-
venime politinės bangos tam tikrus asme-
nis išmeta tiesiog priekinė ir šitiems prieši-
nais kaip kareiviams karo lauke stoti ir gyvy-
bę naikinanti priešų ugnį ir likti tovos
lauke ligi pergalės arba sunaikinimo. To-
kiuose momentuose beveik neįmanoma at-
sitraukti arba stumti kitą asmenį į susida-
rančią spragą. Šį kartą buvo apeliuojama
į mūsų patriotiškumą, tad atsisakyti atro-
dė neįmanoma. Stoti tokomis sąlygomis į
direktoriją, nebebuvo paprasto patriotiš-

kumo reikalas, bet reikė aukotis politikai,
o gal dar gana nevykusiai.

Tokios mintys šitame momente man ėjo
per galvą. Pareiškiau, kad su juo man pa-
reikšta programa sutinku. Politinis liki-
mas mus pamėmė ir savo globą.

"Alea jacta est", sakė Julius Caesar.

REIZGIO DIREKTORIJOS PERDAVIMAS
NAUJAI DIREKTORIJAI

Gubernatorius greitai laiku paruošė ir
pasirašė bei įteikė paskyrimo raštą Brūve-
laičiui. Pastarasis tokius pat raštus pasira-
šė ir įteikė savo direktorijos nariams. Reiz-
gys buvo painformuotas, kad jau sudaryta
nauja direktorija ir kad pasiruošę greitam
pareigų perdavimui. Gubernatorius išvy-
stė nepaprastą tempą. Popietinių laikraščių
išleidimas buvo sulaukytas, kad dar vakare
būtų paskelbtas naujos direktorijos pasky-
rimas. Pačiame mieste tikslų žinių nebu-
vo, tik spėliojimų. O jų buvo labai daug.
Gubernatorius viskas ėjo taip greitai, kad
naujieji direktorijos nariai — ūkininkai
beveik nespėjo atsikvėpti, su nieku susi-
nešti ir beveik nesuprato kas darosi.

Prieš vakarą įvyko pareigų perdavimas
ir perėmimas direktorijoje. Gubernatorius
pasakė trumpą kalbą, padėjo Reizgio
direktorijai už atliktus darbus tokiame sun-
kiame laike, už krašto lietuvinimą, už ko-
vą su politiniu priešu ir kartu pareiškė vil-
tį, kad naujoji direktorija, naujomis ap-
linkybėmis, pradėtą darbą sėkmingai to-
liau tęs.

Naujoji direktorija buvo įvesta į jos pa-

reigas. Kaip ją krašto dauguma, o ypatin-
gai vokiškoji visuomenė vertino, parodė
charakteringas šitas faktas:

Vykstant po valandos iš Direktorijos į
gubernatūrą, kaip tik išėjo popietinė spau-
da, su skelbimu apie naujos direktorijos
sudarymą. "Memeler Dampfboot" redak-
cijos lange kaip tik iškabino popietinio
laikraščio numerius. Daug žmonių buvo
susirinkę prie lango. Keli vokiečiai, per-
skaitę, kad direktorijos pirmininku pa-
skirtas Jurgis Brūvelaitis, iš savo pusės pa-
stebėjo, kad tai esąs šaulių vadas, nusis-
piovė ėjo šalin.

Mane nukrėtė šiurpas... Tai buvo blo-
gas ženklas naujai direktorijai. Tas ateity-
je ir pasitvirtino.

BRŪVELAIČIO DIREKTORIJOS
LAIKOTARPIS

Direktorijos veikimo pradžia

Po atlikto pareigų perėmimo naujoji
direktorija tuojau susirinko pirmam po-
sėdžiui pareigoms pasiskirstyti. Brūvelai-
tis perėmė pirmininkavimą, personalą ir
kai kuriuos specifinius reikalus, as juri-
dinius reikalus, teismus, draudimą ir pa-
sauliniame kare sužeistųjų šėlimą; Gri-
gaitis finansinius reikalus ir Butkeraitis
žemės ūkį. Grigaitis daug metų buvo dir-
bęs kooperatyviniuose bankeliuose, turėjo
gerą supratimą apie finansus ir buvo žino-
mas kaip taupus asmuo. Butkeraitis buvo
Rusnės apylinkės kaimietis — ūkininkas.
(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ NOSIŠI
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Resid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia skambinti 874-8012
Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį ir sekmadienį uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJĄ
Telefonas: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
FISIČIANAS IR SURKUPAS
2404 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-2647
Keiz.: 348-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-3, trečiadienį
ir sekmadienį, tik pagal susitarimą.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL -
KRAUCELJUNAITE
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. KEDZIE AVE.
Telefonas: WA 5-2670.
Neatsiliepia — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: IM 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 9 iki
7 val. popiet. Ketvirtadienį ir seš-
tadienį nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK MECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči-
adienį.

DR. LEONAS SEDVYTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
2454 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2800
Naujas rez. telefonas: 448-3545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2550 West 71st St.
Tel.: 925-8899
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisas: 2662 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Resid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telef. HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195.

P. STANIS, O. P.
ORTHOPEAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protėzai, Med.
dėklai. Speciali pagalba kojų
(Arto Support) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8 Sešmadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

NUSVILO

Taip buvo. Neišgalvota. Sa-
vais žodžiais atpasakota. Apie
tą įvykį man pranešė vienas vy-
riškis.

— Rudeniop, vieną vėsus vi-
dunaktį, tvarkingai automobilį
gatvėje, — jis pasakojo.

— Gatvė nebuvo jokio judė-
jimo. Naktis. Buvau palindęs
po automobiliu ir išgirdau:
— Žmogau, kur aš? Kaip toji
vieta vadinasi?

Iškišu galvą, ar į mane kreipėsi.
Matau moters šėselį. Atsikeliu.
Vėl ji kartoją:

— Kur aš?
— Tyliai ir žiūri į ją. Jaunutė.
Tamsioje veido nežiūri. Kiek
patylėjusi klausia.

— Ar gali telefonu pakalbė-
ti?

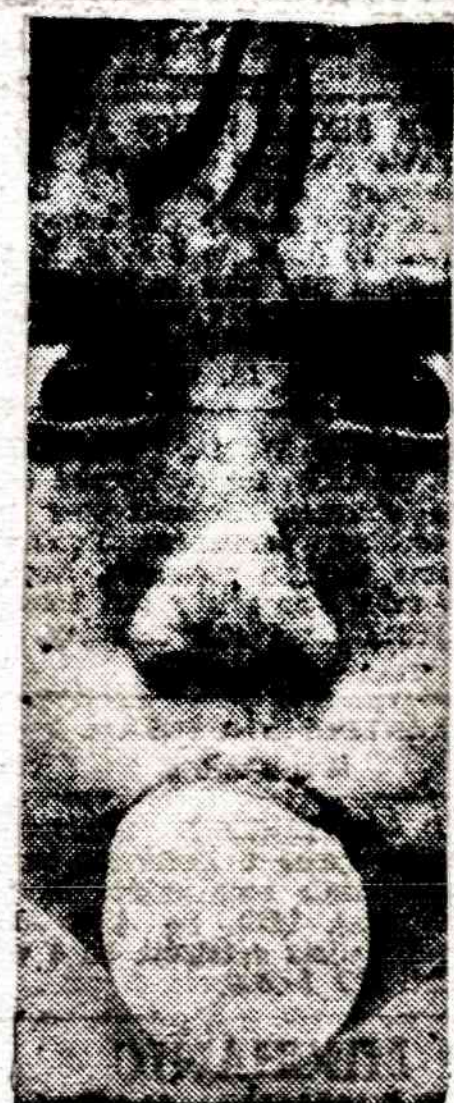
— Už varnų rasite telefono
būdėlę. Ten galėsite kalbėti, —
atsakiau.

— Norėčiau iš jūsų buto kal-
bėti, — sako.

— Gerai, einam, — atsiliepiu.
Ir stebiuos, kodėl ją veduos į sa-
vo butą.

Nespėjo duris praverti, virtu-
vė į tuoj atsisto prie stalo.
Ant stalo buvo lėkštė su duo-
nos gabalėliu. Žiūrai, nedrąsiai
pirštis siekia tos duonos. Stai-
ga nūgnybė gabalėlį ir įsidėjo
į burną.

— Ką jūs darote? Duona su-

Vaikai mėgsta pūsti pūslės, bet ne
visiems sekasi. Pavėslė matoma
mergaitė turi gerokai įtempti savo
raumenis ir nervus, kad pūslė iš-
augtų.

dulkėjusi, valgyti negalima, —
šūktelėjau. Supratau, ji alkana.

Užkaičiau kavą. Padėjau duo-
nos. Ji tyliai. Elektros šviesos
jos veidas baltutis, išvargęs.
Akys primerktos. Pasiūliau ka-
vos ir duonos. Ji neatsakė. Už-
kandusi lyg sau pradėjo kalbėti:

— Pabėgau nuo mamos. Aš
studentė. Savo kai kurių ben-
dramoklių paveikta, ištroškau
laisvės, nepriklausomai gyven-
ti, rytojaus diena nesirūpinti.
Imk ką šiandien gali. Reikėjo
susirasti pastogę. Čia tuoj at-
sirado vienas vyriškis. Pasipir-
š pas save priimti. Sutikau. Na-
kvyne turiu. Sekasi. Taip pas
jį ir apsigyvenau. Bėgo dienos
nesustabdomos. Sąžinė suneri-
mo — praleidžiu universiteto
paskaitas. Nesmagu. Toks gy-
venimas įgriso. Parūpo ryto-
jus. Sakau savo sugventojui:
reikia sutvarkyti mudviejų ve-
dybas. Jis sutiko. Pasisakė ry-
tojaus dieną išvyksiu Floridon.
Ten bandysiu įsikurti. Pažadė-
jo parašyti. Išvyko. Paliko kiek
pinigų. Bėgo dienos. Jokios ži-
nutės. Tame bute gyveno kita
panaši pora. Vyriškiui nusikun-
džiau savuoju. Žadėjo vesti ir
dingo. Kai mano žodžius išgir-
do to vyriškio sugventojas, tai
kaip ims iš manęs tyčiotis, pra-
vardžiuoti, skaištybę prikašio-
ti ir karčiai juoktis. Mėginau
jai atsakyti. Ji atidarė duris ir
įsakė tuoj išsinešinti. Išėjau
į gatvę kaip stoviu. Ėjau, nes-
dairiau kur einu. Ėjau be jo-
kios minties, be jokių pergyve-
nimų. Pasitaikė vyriškiai. Pir-
šosi. Kvietė pas save. Man pa-
sidarė taip šlykštu, kad pasilei-
dau bėgti. Ir štai čia atsidū-
riau. Nežinau, kas jūs, bet dir-
bote, pasitikejau. Neapsirikau.
Ir ji paklausė:

— Ar galėčiau pasinaudoti te-
lefonu mamai paskambinti?

Ir patylėjusi: Nežinau, ar ma-
ma atsilieps? Ar norės kalbėti?
Ar atleis? — jau lyg svajodama
sau kalbėjo.

— Pakėlė telefono ragelį, gir-
džiu sako: — Mama, tai aš kal-
bu, — ir pravirko.

— Mama, mama atleisk, —
kukčiodama sako, ir staiga lyg
atgijusi sušuko:

— Mama, mama kokia tu ge-
ral... Taip, taip, bet neturiu pi-
nigų parvažiuoti. Aš alkana.
Čia svetimas žmogus mane pa-
vaišino... Gerai pakviesiu taxi.

— Užsčiau jai taxi ir ji iš-
vyko, net ačiū nepasakiusi ir ne-
atsisveikinusi, tiek džiaugsmo ji
buvo paveikta ir pasimetusi, —
sakė tas mano pasakovas ir pa-
skui dar pridėjo:

— Nusvilto toji šaunioji mer-
gužėlė, to didžiojo miesto gy-
ventoja.

Na, kai kada prisvile blynas
vertingenis už nedakęptą, —
pridėjo.

Tuo ir baigėsi to vyriškio di-
džiojo miesto nuotykiu atpa-
sakoimas. Vistaspats

SEJOS GEGUŽINĖ

Praeitą sekmadienį pas inž.
Stepą ir Stasę Juodakius įvyko
jaukus ir vaišingas pobūvis,
kurį tikriau būtų pavadinus
metine šeimos švente, nors tą
šeimą sudaro ne tiek kraujo,
kiek idėjos giminytė. Tai
buvo adv. Liudo Šmulkščio lei-
džiamas ir redaguojamas Lietu-
vos valstiečių liaudininkų dvas-
ios žurnalo "Sejos" iškila.

Inž. Juodakių vasarvietę ras-
ti reikia turėti labai aštrią in-
tuiciją: ji randama Pravažiav-
us Navy Pier, pervažiavus
skersai 12 plentą ir geležinkelį
ir pavigiavus kelis užsukimus
į pietų pusę. Bet tą vietą pasise-
kus rasti, "apsimokėjo" šim-
teriopai.

Svečių buvo nedaug ir čia
ypač tiko posakis, kad svar-
biausia ne kiekybė, o kokybė

Giliai krūmtyse, kuriuos čia
tektų pavadinti botanikos so-
du, keliukas iš kelio nuveda į
p. Juodakių patį kiemą, kur
jau gausių bufetų ant stalų
parengę, atrodė tikrai laukie
laukė svečių svetingieji šeim-
ninkai. Jie čia turi bene 6 ak-
rus žemės, kurios viena dalis
yra kultivuotas, vaismedžiais
ir gelėmis apodintas su gyve-
namuoju namu ir įvairiems
tikslams pastatyta dengtu sto-
gu erdvi palėpė, tokiems pik-
nikams tėti jei užteiktų lietus.

Kaip žinoma, adv. Liudo
Šmulkščio sūnus yra vedęs inž.
Juodakių dukterį, taigi Seja su
tais namais sieja ne vien ar-
tima draugystė, bet ir giminy-
tė.

Sėjos puotoj dalyvavo to
žurnalo redaktorius p. Šmulkš-
čys su žmona daktare, Laimute,
administratorius Juozas Urbe-
lis su žmona ir geras tuzinas
gerų, artimų Sėjos bendradar-
bių su prof. Mečiu Mackevi-
čiu ir jo žmona ir keli šiaip
idėjos draugai, tai yra šių
eilučių eiluotojas, Stasys Da-
gys ir Kazys Karazija.

Nebuvo nei dainų, nei šokių,
nors tokioms promogoms inž.
Juodakio išgrįžtoji erdvi pa-
stogė geriausiai tiktų, bet lai-
kas greitai prabėgo prie gausy-
bės stalų ir pokalbiuose, ku-
riems nebūtų buvę galo, jei ne
tas gražios dienos pabaiga bū-
tų priartėjusi.

Idėjos Draugas

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

HEART FUND
help your HEART

A. A. CAROLINE SHIMKUNAS

Gyveno Stockton, Ill. Ankščiau gyveno Chicagoje

Mirė 1972 m. rugpjūčio 8 dieną, 12:15 val. popiet, sulaukusi 80
metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Rokiškio apskr.
Amerikoje išgyveno 59 metus.

Paliko nuliūdę: dvi dukters — Helen Valeika ir Jule DuVal, žen-
tas Thomas, 10 anukų, 16 proanukų ir kiti giminės, draugai bei pakis-
tami. Lietuvoje liko brolis Juozapas Pakelūnas su šeima.

Ketvirtadienį 1 val. popiet kūnas bus pašarvotas Casey-Laskowski
koplyčioje, 4340 W. Diversey, Chicagoje.

Penktadienį, rugpjūčio 11 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš
koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Caroline Shimkunas giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jai paskutinį pa-
tarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Dukters, ženatas, giminės.

Laidotuvių Direktorius Povilas J. Ridikas. Tel. YArds 7-1911.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietis išpūdi aku
puotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių
aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista.
150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Doneleitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto
Nado Rastenoio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK v-
tauto brožai, pailiečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją
211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir
kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar
piniginę perlaidą.

NAUJENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, ILL. 60608

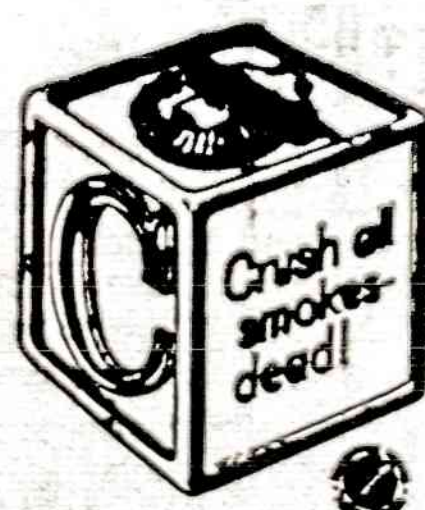
GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJENOSE"
su DIDELEMIS NUOLAIMOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis.
Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštais viršeliais tik \$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES.
Kietais viršeliais, vietoje \$2.00 dabar
tik \$1.50
Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba
money order.

NAUJENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJENAS"

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausias gėlis ir vaikai ant-
pių papuošimui ir sezonin-
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 584-1228

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonas: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonas: Townhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorius
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMIS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS F. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LaFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS ČIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELJUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LaFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1136-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginea 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Phone: YArds 7-1911

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI

GARSINKITĖS NAUJENOSE

Detroito naujienos

Rašytojo Vytauto Alanto pagėrbinas įvykis spalio mėn. 22 d. 3 val. Lietuvių namuose. Alantas gerbiamas jau nebe pirmą kartą. Šiuo metu minima 70 metų amžiaus sukaktis, o kartu pagerbiamas kaip rašytojas. Tik dabar Alanto išleista knyga „Amžinasis lietuvis“ pristatys žurnalistas Alfonsas Nakas. Apie Alanto asmenybę kalbės Dr. Kazys Karvelis. Kazys Gričius skaitys iš Alanto kūrybos. Karolis Balys paruos jaunus aktorius, kurie paskaitys ir suvaidins iš Alanto kūrybos. Alantas buvo žinomas Lietuvoje, žinomas lietuvių kolonijose ir Amerikoje. Apie Alantą galima būtų daug ką parašyti, bet paliksim plačiau po minėjimo. Alantas studijavo ir baigė Montpelier universitetą Prancūzijoje, Lietuvoje buvo L. Aido redaktorius. Čia Amerikoje parašė novelių rinkinį „Artisto širdis“, tarp penkių ir septynių, Ant siūbuojančios žemės ir daug kitų knygų, kurias išvardinsiu po minėjimo. Detroito išleistas straipsnių rinkinys, žygiuojanti tauta. Stambiausias Pragaros pašvaistės. Reikia manyti, kad Alantas turi dar daug ką parašęs ir neįspėjus. Alantas kaip rašytojas lietuvių tautai yra daug nusipelnęs. Tikimės, kad daug jo draugų ir pažįstamų bei knygų mylinčių atsilankys į minėjimą, kurį ruošia sudarytas specialus komitetas, kuriam vadovauja žurnalistas L. B. pirm. Vladas Selenis.

Dainavos metinė šventė

Dainavos metinė šventė praėjo pasisekusiai. Publikos atsilankė taip kaip ir pereinantis metais, pusėtinai daug. Buvo svečių iš Čikagos, Grand Rapids, Klevelando ir net iš New York. Be abejo iš Detroito daugiausia.

Diena pasitaikė labai graži, temperatūra arti 80 laipsnių,

maloni buvo pasimaužyti, o jaunimui pažinti. Buvo ir kitų pramogų. Nuo pat ryto veikė užkandinė, maistas labai skaniai paruoštas, kugelis, dešros, šaltibarščiai bei įvairūs pyragai.

Siais metais Dainavos šventė vyko be triukšmo, apseita be garsiakalbių bei jokių nurodymų, be skelbimų, atrodė ramu šventiška.

Etninių grupių festivaliai vidurmiestyje

Indų dienomis pavilijonėliais galima sakyti gausus. Daugiausia su suvenyrais, be abejo ir savotišku maistu. Suvenyrų bei visokių audinių kilimų labai gausiai. Įvairiausių rankų dirbinių iš medžio bei iš metalo, įvairiausių auskarų ir visokių blizgučių.

Maistas beveik visas be mėsos su pipirais, lietuviškas skoniui nelabai tinka. Keletą patiekalų bandžiau, bet negalėjau valgyti. Meninė programą visas tris dienas davė labai turtingą. Didžiulis tautinių šokių ansamblis susideda iš 60 šokėjų, be to, dalyvavo garsūs ukrainiečių Bandura ansamblis ir choras su solistais.

— Jozas Gribauskas, Apdraustų lietuvių tautų bendrovių lygos pirmininkas ir šv. Antano tautų bendrovės reikalų vedėjas, praneša, kad rugsėjo 30 dieną Beautiful Ridge Country Club patalpose prisieks naujus pareigūnus. Dalyvaus ir finansinių įstaigų atstovai.

— Vladimiras Rasčiauskas, išlydėjęs didžiausias ekskursijas į tolimas keliones, pats išvyko į ligoninę sveikata tikrinti. Kelionių biuro savininkas sveikatą tikrina kartą į metus.

— Algirdas Pužauskas, Naujienų pirmojo puslapio redaktorius, porai savaitių atostogų išvyko su šeima į Minesotos ežerus lydekų ir kitokių žuvų gaudyti.

— Jozas Gaigalas su žmona Elena gyv. 4319 So. Francisco buvo nuvažiavę į Minesotą Leech ežerą meškerioti.

nių grupių komitetas, dalyvaus ir miesto majoras R. Gribas. Atidaromąją kalbą pasakė ukrainiečių mylima ir gerbiama adv. Mary V. Back. Savo karštoje kalboje minėjo ir pavergtą Lietuvą. Baigdamas savo kalbą pasakė sekanti: Jei ir toliau Amerika komunizmui taip nuolatidžiaus tai mes ukrainiečiai ir kitos pavergtos tautos 76 metais negalėsime čia prisiminti savo pavergtą tautą. Pabaigai sugiedoję Ukrainos himną.

Meninę programą visas tris dienas davė labai turtingą. Didžiulis tautinių šokių ansamblis susideda iš 60 šokėjų, be to, dalyvavo garsūs ukrainiečių Bandura ansamblis ir choras su solistais.

— Jurnalistų išvažiavimas įvykis rugpjūčio 13 d. Z. A. Vaisnių sodyboje, 9000 Naigles, netoli Dainavos stovyklavietės. A. Miežis

— LB švietimo taryba su darė Jaunimo literatūros komisiją. Pirmininku paskiriamas J. Vaisnys, SJ, Lietuvių žurnalistikų S-gos c. v. pirm., nariais — rašyt. G. Bindokienė, mokyt. R. Černius ir L. Germanienė.

TRUMPAI

— Povilas Dargis SLA prezidentas iš Pittsburgh, Pa., Bronius Bajerčius ir Aleksandras Čaplikas iš Boston, Mass., praeitą sekmadienį dalyvavo SLA 228 vyrų kuopos gegužinio karo paminėjimo šventėje. Aplankė lietuviškų laikraščių redakcijas. Lankėsi ir Naujienų redakcijoje.

— Sol. Elzbieta Kardelienė Montreal, PQ, po intensyvaus darbo savo Muzikos studijoje ir studentų bei debutantų sėmininkų pasirodymo mokslo metų pabaigoje, atostogauja Kennebunkport vasarvietėje Maine valstijoje, prie Atlanto krantų. Dabar ten vasaroja apie 200 lietuvių iš įvairių JAV ir Kanados vietovių. Praeitame savaitgalyje ten buvo suaruštas literatūros vakaras.

— Muz. Petras Matekūnas, 117-08 91st Ave. Richmond Hill, NY 1418, išlaido savo lėšomis dainorėlių „Kur Mūsų Nameliai“, kurį dovanojo Liet. Muzikų ir Vargonininkų S-gos leidžiamoms „Muzikos žinioms“. Dainorėlis išsiuntinėtas nemokamu priedu su 2-ju „M2“ numeriu. Tai jau trečias P. Motekūno kūrybos leidinys. Jis bendradarbiauja spaudoje daugiausia rašiniams apie Zarasų kraštą. Už Nepriklausomybės kovų aprašymus tame krašte jis gavo „Kario“ premiją. Petras ir Olė Matekūnai skaito veik visus lietuviškus laikraščius ir leidinius.

— Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleksandro Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanisčių ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Modern Equipment For . . .

. . . Better Mail Efficiency

The new OCR II (Optical Character Reader) reads envelope addresses for mail sorting of more than eight tons of mail a day. This new electronic address reader, built by Philco-Ford Corporation, has two operators and can feed the letter sorting machine at the rate of 42,000 envelopes per hour, directing letters into 305 destination bins. The OCR II sorts directly to the mail carrier, firms and post office box numbers as well as to cities and states.

The Iron Curtain isn't soundproof.

She can't come to you for the truth, but you can reach her. Radio Free Europe does get the truth through.

Write to Radio Free Europe, Box 1988, Mt. Vernon, N.Y.

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

Apsčiai parsivežė didelių lydekų, strakų ir kitokių žuvų.

— Julius Neumanas su žmona Marta, Naujienų skaitytojai iš Omahos, apsigyveno Ziono parapijos apylinkėje, Chicagoje.

— Arūnas Zailskas iš Brighton Parko apylinkės yra Prudential draudimo b-vės Spaudos skyriaus vedėjas ir Visuomeninių santykių vadovo pavaduotojas. Bendrovėje dirba daug lietuvių. Stasys Neniškis iš tos pat apylinkės neseniai paskirtas Prudential rūmų priežiūros ir užlaikymo darbininkų vyresniuojau.

— LB švietimo taryba su darė Jaunimo literatūros komisiją. Pirmininku paskiriamas J. Vaisnys, SJ, Lietuvių žurnalistikų S-gos c. v. pirm., nariais — rašyt. G. Bindokienė, mokyt. R. Černius ir L. Germanienė.

— Istorikas V. Liulevičius ruošia 3 tomų Pasaulio lietuvių istoriją. LB švietimo tarybos pavestas jį ruošia V — VIII lietuvių tautinių šokių klasėms istorijos vadovėliui.

— Sol. Elzbieta Kardelienė Montreal, PQ, po intensyvaus darbo savo Muzikos studijoje ir studentų bei debutantų sėmininkų pasirodymo mokslo metų pabaigoje, atostogauja Kennebunkport vasarvietėje Maine valstijoje, prie Atlanto krantų. Dabar ten vasaroja apie 200 lietuvių iš įvairių JAV ir Kanados vietovių. Praeitame savaitgalyje ten buvo suaruštas literatūros vakaras.

— Muz. Petras Matekūnas, 117-08 91st Ave. Richmond Hill, NY 1418, išlaido savo lėšomis dainorėlių „Kur Mūsų Nameliai“, kurį dovanojo Liet. Muzikų ir Vargonininkų S-gos leidžiamoms „Muzikos žinioms“. Dainorėlis išsiuntinėtas nemokamu priedu su 2-ju „M2“ numeriu. Tai jau trečias P. Motekūno kūrybos leidinys. Jis bendradarbiauja spaudoje daugiausia rašiniams apie Zarasų kraštą. Už Nepriklausomybės kovų aprašymus tame krašte jis gavo „Kario“ premiją. Petras ir Olė Matekūnai skaito veik visus lietuviškus laikraščius ir leidinius.

— Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleksandro Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanisčių ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Modern Equipment For . . .

. . . Better Mail Efficiency

The new OCR II (Optical Character Reader) reads envelope addresses for mail sorting of more than eight tons of mail a day. This new electronic address reader, built by Philco-Ford Corporation, has two operators and can feed the letter sorting machine at the rate of 42,000 envelopes per hour, directing letters into 305 destination bins. The OCR II sorts directly to the mail carrier, firms and post office box numbers as well as to cities and states.

The Iron Curtain isn't soundproof.

She can't come to you for the truth, but you can reach her. Radio Free Europe does get the truth through.

Write to Radio Free Europe, Box 1988, Mt. Vernon, N.Y.

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Rūkie

LAKE SHORE DRIVE APT. Dependable woman wanted, light housekeeping and serve 2 light meals for one elderly gentleman. 5 day week, 10 A. M. to 3 P. M. References, good pay plus carfare. English necessary. Write c/o AF Box 401 225 W. Washington St. Chicago, Ill. 60606

DEPENDABLE WOMAN WANTED Live in or daily, for father and two teenage children. Housekeeping — light cooking, permanent. References, some English necessary. Northern suburbs. Top salary and home. 638-3311 Days and Saturday.

RENTING IN GENERAL Nuomos

CICERO APYLINKĖJE išnuomojamas suaugusiems 6 kambarių butas su 3 miegamais 1-mo aukšte, naujai atremontuotas, 1410 So. 49th Ave. Iki 4 val. galima apžiūrėti. Po 4 val. skambinti TO 3-0609.

MECHANIC FOREIGN CAR Mature exp. mechanic to run small service dept. 754-8323

— Antanas Stakėnas praneša kad Neighbors Opposing Chicago Housing Authority sutrumpintai No C. H. A., drauge su Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacija rugpjūčio 13 d. 3 val. po pietų 71 ir Californijos gatvių kampė šaukia labai svarbų masinį susirinkimą. Susirinkime dalyvaus įvairios organizacijos ir atstovai. Lietuvių kalba pranešimą padarys Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijos pirmininkas Jozas Bacevičius. (Pr.)

— Miami Lietuvių Klubas Floridijoje siūlo darbą vedusiųjų porai labai gerom ir patraukliomis sąlygomis. Duoda ir butą. Rašyti Lithuanian American Citizens Club, 3655 N. W. 34th Street, Miami, Florida 33142. (Pr.)

Kiek Amerikoje išgeriama vyno

Mažiausiai vyno geriančioje Wyoming valstijoje vyno vartojimas pastaraisiais metais smarkiai padidėjo: 1967 metais ten sugerta 170,000 galionų vyno, o 1971 metais jau 280,000 galionų. Kalifornijoje daugiausia vynuogių auginama, vyno pagamina ir pati daugiausia sugeria: per tą patį laiką (nuo 1967 iki 1971 metų) ten vyno suvartojimas iš 43 milijonų galionų padidėjo iki 64 milijonų.

Bendrai paėmus, Amerika vyno suvartojimu yra toli atsilikusi nuo kitų šalių. Amerikoje per metus kiekvienam žmogui išeina tik po 2 galionus suvartoto vyno, kai, pavyzdžiui, Prancūzijoje ir Italijoje per metus kiekvienai galvai išeina po 30 galionų.

Vynuogių auginimas Amerikoje sparčiai plinta. Šiandien jau ir Idaho, Oregon, Iowa ir net New Hampshire skaitomos vynuogių kultūros valstijomis, ką besakytų apie New Yorko ir Michigan valstijas.

Kalifornijoje vien šiemet naujų vynuogėms auginti plantacijų paruošta 50,000 akrų. Pernai visoje Amerikoje parduota 310 milijonų galionų vyno, iš kurio vien Kalifornijoje 226 milijonai galionų; visų kitų valstijų kartu paėmus 48 milijonai galionų. Iš užsienių importuota 36 milijonai galionų.

Kalifornijoje vien šiemet naujų vynuogėms auginti plantacijų paruošta 50,000 akrų. Pernai visoje Amerikoje parduota 310 milijonų galionų vyno, iš kurio vien Kalifornijoje 226 milijonai galionų; visų kitų valstijų kartu paėmus 48 milijonai galionų. Iš užsienių importuota 36 milijonai galionų.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4045 Archer Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5988

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBOS

Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Tel.: REPUBLIC 7-1941

SKAITYK PATS IR PARAGING

KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas 2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PROSPECT 8-2233

RETA PROGA Skubiai, dėl ligos, parduodamas lietuviams geromis sąlygomis, 6 kambarių gyvenamas butas, alyva, šildymas, alumin. langai. Sausas įrengtas beismontas, vasarinė virtuvė. Graži vieta, kampinis dvigubas lotas, daug vaisinių medžių, garažas, dvikabinas. Prašoma \$12,000. Dėl kitų sąlygų ir žinių rašyti sav.: J. GIRDAVAINIS, 1144 North 7th Street, Clinton, Indiana 47842. Tel. 832-9330.

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR Irenigiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namų apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS 4444 So. WESTERN AVE. Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBES KAINOS IR SAZININGUMU NAMŲ REMONTO DARBUOSE

Stogų dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžiai, Tuckpointing — mūro sutvirtinimas ir valymas, Mūrinių stalių, cemento ir dažytojų darbai. Veltui įkainavimas, Skambinkite dabar AL BELEAKUS. Tel. 238-8656

A. & L. INSURANCE & REALTY A. LAURAITIS INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-7775 (Currency Exchange įstaiga) Plūgis automobilių draudimai.

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

M. A. ŠIMKUS Real Estate, Notary Public INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 264-7450 Beto daromi ir liudijami vertimai, plidomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blaikai.

VISKA APIE NAMUS

Taisome (remodeluojame) senus namus, stogus, langus, dažome, sutvarkome elektrą, atliekame cemento darbus ir t. t.

SKAMBINTI: ALEKSUII telef. 927-7186 arba ROMUII telef. 927-5680

K. ERINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4045 Archer Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5988

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBOS

Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Tel.: REPUBLIC 7-1941

SKAITYK PATS IR PARAGING

KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobilių išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, priyusiu darbininku. Kalnės nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888 Anicetas Garbačiauskas, sav.